

Inwestycje walutowe

DLA

BYSTRZAKÓW®

Dowiedz się, jak:

- inwestować na rynku walutowym
- stworzyć profesjonalny warsztat pracy tradera
- uniknąć najważniejszych pułapek
- zarządzać portfelem w racjonalny sposób
- czerpać ważne informacje z analiz i komentarzy

septem
septem.pl

Brian Dolan

 xtb
online trading

Tytuł oryginału: Currency Trading For Dummies, 2nd Edition

Tłumaczenie: Piotr Cieślak z wykorzystaniem fragmentów książki „FOREX dla bystrzaków” w tłumaczeniu Arkadiusza Romanka

Konsultacje i współpraca merytoryczna: dr Przemysław Kwiecień — XT B Chief Economist; Adam Narczewski — XT B Regional Vice-Director for Poland, Germany, Hungary, Romania; Małgorzata Nita — XT B Trading Coach; Marcin Sekuła — XT B Trading Coach
ISBN: 978-83-283-0186-3

Original English language edition Copyright 2011 by Wiley Publishing, Inc., Indianapolis, Indiana
All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form.
This translation published by arrangement with Wiley Publishing, Inc.

Oryginalne angielskie wydanie Copyright © 2011 by Wiley Publishing, Inc., Indianapolis, Indiana
Wszelkie prawa, włączając prawo do reprodukcji całości lub części w jakiegokolwiek formie, zarezerwowane.
Tłumaczenie opublikowane na mocy porozumienia z Wiley Publishing, Inc.

Translation copyright © 2016 by Helion S.A.

Wiley, the Wiley Publishing logo, For Dummies, Dla Bystrzaków, the Dummies Man logo, A Reference for the Rest of Us!, The Dummies Way, Dummies Daily, The Fun and Easy Way, Dummies.com, Making Everything Easier, and related trade dress are trademarks or registered trademarks of John Wiley & Sons, Inc. and/ or its affiliates in the United States and other countries. Used under license.

Wiley, the Wiley Publishing logo, For Dummies, the Dummies Man logo, A Reference for the Rest of Us!, The Dummies Way, Dummies Daily, The Fun and Easy Way, Dummies.com, Making Everything Easier, i związana z tym szata graficzna są markami handlowymi John Wiley and Sons, Inc. i/lub firm stowarzyszonych w Stanach Zjednoczonych i/lub innych krajach. Wykorzystywane na podstawie licencji.

Materiały graficzne na okładce zostały wykorzystane za zgodą Shutterstock Images LLC.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Autor oraz Wydawnictwo HELION dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz Wydawnictwo HELION nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres

<http://dlabystrzakow.pl/user/opinie/inwab2>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydawnictwo HELION

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel. 32 231 22 19, 32 230 98 63

e-mail: dlabystrzakow@dlabystrzakow.pl

WWW: <http://dlabystrzakow.pl>

Printed in Poland.

- Kup książkę
- Poleć książkę
- Oceń książkę

- Księgarnia internetowa
- Lubię to! » Nasza społeczność

Spis treści

0 autorze	15
Podziękowania	17
Wstęp	19
O książce	20
Konwencje zastosowane w książce	21
Czego nie czytać	21
Naiwne założenia	22
Jak podzielona jest książka	23
Część I: Handel na największym światowym rynku finansowym	23
Część II: Waluty w ruchu: co powoduje zmiany kursów?	23
Część III: Opracowanie planu	23
Część IV: Realizacja planu	23
Część V: Dekalogi	24
Ikony użyte w książce	24
Co dalej	24
 <i>Część I: Handel na największym światowym rynku finansowym</i>	25
Rozdział 1: Rynek walutowy — podstawy	27
Na czym polega handel walutami?	27
Spekulacja jako przedsięwzięcie biznesowe — działalność handlowa	28
Waluty jako środek wymiany handlowej	29
Informacje kształtują kursy walut	30
Czynniki fundamentalne mają wpływ na rynek walutowy	30
...chyba że to technikalia wpływają na kurs waluty	31
...albo zupełnie co innego	32
Tworzenie planu działań na rynku walutowym	32
Określenie stylu gry na rynku walutowym	33
Planowanie gry	33
Wykonanie planu gry od A do Z	34

Rozdział 2: Czym jest rynek Forex? 37

Rynek wymiany walut w liczbach	38
Transakcje typu spot	39
Spekulacja na rynku walut	39
Skorzystać na płynności tak, by nie przemoknąć przy tym do suchej nitki	40
Roboczy dzień na rynkach walutowych na całym świecie	41
Otwarcie tygodnia rynkowego	41
Transakcje na azjatyckich rynkach walutowych	42
Transakcje w czasie sesji na rynkach europejskich	43
Transakcje w czasie sesji na rynkach północnoamerykańskich	44
Kluczowe godziny i wydarzenia	45
Indeks dolara amerykańskiego	46
Rynek walut i inne rynki finansowe	47
Apetyt na ryzyko?	47
Złoto	48
Ropa naftowa	49
Giełdy papierów wartościowych	49
Obligacje	50
Zaczynamy przygodę z rachunkiem demonstracyjnym	51

Rozdział 3: Kto handluje walutami? Poznajmy graczy z rynku Forex 53

Rynek międzybankowy	53
Czym jest rynek międzybankowy?	54
Z banku do banku i dalej	55
Zabezpieczający a spekulanci	56
Zabezpieczanie pozycji	57
Przepływy o charakterze globalnym	59
Spekulanci	60
Fundusze hedgingowe	61
Day-traderzy — duzi i mali	63
Rządy i banki centralne	63
Zarządzanie rezerwami walutowymi	64
Bank Rozrachunków Międzynarodowych	65
Grupy G7 oraz G20	65

Rozdział 4: Mechanizm handlu walutą 67

Zakup i sprzedaż dokonywane jednocześnie	67
Waluty chodzą parami	68
Krótkie i długie pozycje	71
Zysk i strata	72
Dźwignia zwiększa ryzyko, ale i potencjalne zyski	73
Rachunki depozytowe i likwidacja pozycji	73
Niezrealizowany oraz zrealizowany zysk (strata)	74
Obliczanie zysku i straty na podstawie pipsów	74
Uwzględnianie zysku i straty przy obliczaniu depozytu	76

Rolowanie a stopa procentowa	76
Waluta to przecież nic innego jak pieniądze	76
Data waluty i rozliczenie transakcji	78
Dni świąteczne na rynku walutowym a data waluty	79
Stosowanie rolowania	79
O tym, jak należy rozumieć kursy par walutowych	81
Kupno i sprzedaż	81
Widelki cenowe	82
Dokonywanie transakcji	83
Transakcje w czasie rzeczywistym	83
Zlecenia oczekujące	85

Część II: Waluty w ruchu: co powoduje zmiany kursów? 93

Rozdział 5: Spojrzenie na rynek walutowy z szerszej perspektywy 95

Waluty a stopy procentowe	96
Właśnie nadeszła przyszłość: oczekiwania wobec stóp procentowych	97
Różnice w wysokościach stóp procentowych	97
Polityka monetarna — podstawy	99
Wpływ bazowych stóp procentowych	100
Łatwy i trudny pieniądz	100
Niekonwencjonalne metody łądżenia polityki monetarnej	101
Obserwacja działania przedstawicieli banków centralnych	102
Interpretacja komunikatów dotyczących polityki monetarnej	104
Oficjalna polityka walutowa i retoryka	106
Polityka walutowa czy stanowisko w sprawie waluty?	106
Kto rozdaje karty w środowisku instytucji związanych z zarządzaniem walutami?	107
Interwencja na rynku walutowym	110
Stabilność finansowa	112
Długi, deficyty i rozwój	113
Ocena ryzyka kredytowego	113
Ryzyko geopolityczne i ważne wydarzenia na świecie	115
Ocena apetytu na ryzyko	116
Ryzykować albo nie ryzykować, oto jest pytanie	116
Co to jest cel inflacyjny i dlaczego powinno Cię to obchodzić?	118

Rozdział 6: Rozumienie i praktyczne zastosowanie wiadomości z rynku, danych i informacji 121

Źródła informacji rynkowych	122
Sztuka wsiadania do odjeżdżającego pociągu	122
Badając puls rynku	123
Pogłoski: tam, gdzie jest dym, musi być ogień	125

8 Inwestycje walutowe dla bystrzaków

Wiadomości z rynku z pewnej perspektywy — skupmy się na głównych tematach	126
Tematy fundamentalne	126
Analiza tematów technicznych	130
Sprawdzian — oczekiwania versus rzeczywistość	132
Rola oczekiwań konsensusu	133
Gra na prognozach	133
Kiedy dobre prognozy zmieniają się w złe	134
Przewidywanie alternatywnych scenariuszy	135
Granie pod payrolls	136
Rozdział 7: Znaczenie danych fundamentalnych	141
Wyszukiwanie danych	142
Ekonomia — podstawy przydatne traderowi walut: rozumienie danych gospodarczych	142
Rynek pracy	143
Konsument	144
Sektor przedsiębiorstw	144
Wskaźniki strukturalne	145
Ocena raportów gospodarczych z perspektywy tradera	146
Rozumienie i analiza danych historycznych	146
Docieranie do sedna	147
Dane poruszające rynek — Stany Zjednoczone	148
Raporty z rynku pracy	148
Raporty dotyczące nastrojów konsumenckich	151
Raporty dotyczące kondycji przedsiębiorstw	154
Raporty strukturalne	156
Najważniejsze raporty międzynarodowe	159
Strefa euro	160
Japonia	161
Wielka Brytania	161
Kanada	162
Australia	162
Nowa Zelandia	163
Chiny	163
Rynki wschodzące, takie jak Polska, Węgry, Turcja, RPA czy Brazylia	165
Rozdział 8: Blizsze spojrzenie na główne pary walutowe	167
Wielki dolar: para EUR/USD	168
Podstawy handlu na parze EUR/USD	168
Zachowanie się pary EUR/USD	171
Kilka uwag na temat taktyki handlu dla pary EUR/USD	174
Gdzie Wschód spotyka się z Zachodem: USD/JPY	176
Podstawy handlu na parze USD/JPY	176
Zachowanie się kursu pary USD/JPY	179
Taktyka handlu parą USD/JPY	182

Pozostałe główne pary: sterling i swissy	183
Funt brytyjski: GBP/USD	183
Bezpieczna przystań czy wyjście awaryjne? Para USD/CHF	186
Zachowania kursów par walutowych GBP/USD i USD/CHF	188
Taktyka handlu na parach GBP/USD i USD/CHF	189
Grupa G10	191

Rozdział 9: Mniej popularne pary walutowe i transakcje na crossach 193

Transakcje na mniej popularnych parach dolarowych	193
Kwestie fundamentalne pary USD/CAD	194
Fundamenty dla pary AUD/USD	197
Fundamenty dla pary NZD/USD	199
Rozważania na temat przebiegu transakcji par USD/CAD, AUD/USD i NZD/USD	200
Waluty skandynawskie: SEK, NOK i DKK	203
Korona szwedzka — stocky	203
Korona norweska — nokkie	204
Korona duńska — copey	204
Pary krzyżowe — crossy	205
Dlaczego warto grać na crossach?	205
Crossy śladami dolara	206
Transakcje dotyczące crossów z jenem	208
Transakcje dotyczące crossów z euro	208
Transakcje na parach walutowych z polskim złotym: EUR/PLN i USD/PLN	209
Kwestie fundamentalne par EUR/PLN i USD/PLN	209
Transakcje na parach EUR/PLN i USD/PLN w liczbach	210
Krajowe wydarzenia i raporty z danymi ekonomicznymi mogące mieć wpływ na notowania par EUR/PLN i USD/PLN	211
Rozważania na temat przebiegu transakcji par USD/PLN i EUR/PLN	212
Analiza techniczna na parach z PLN: nie bądź aptekarzem	213

Część III: Opracowanie planu 215

Rozdział 10: Szkolenie i przygotowanie do bitwy 217

Poszukiwanie najlepszego stylu gry	218
Rozważania bazujące na rzeczywistości i stylu życia gracza	218
Znaleźć czas na analizy rynkowe	219
Analiza techniczna a analiza fundamentalna	220
Dla każdego coś dobrego...	221
Krótkoterminowy, regularny day trading	221
Średnioterminowa gra na zmiany trendu	224
Długoterminowy handel na podstawie danych makroekonomicznych	226
Handel na autopilocie	229
Źródła danych do wykorzystania w systemie EA	230
Zasada caveat emptor w odniesieniu do algorytmów handlowych	230

Dyscyplina gry	231
Jak wyzbyć się wpływu emocji?	232
O tym, czego się spodziewać	233
Oszczędzaj amunicję	235
Rozdział 11: Analiza techniczna — drogowaskaz we mgle	237
Filozofia analizy technicznej	238
Czym jest analiza techniczna?	238
Czym analiza techniczna nie jest?	239
Formy analizy technicznej	239
Identyfikacja poziomów wsparcia i oporu	240
W oczekiwaniu na potwierdzenie	242
Sztuka analizy technicznej	243
Wykresy słupkowe i świecowe	243
Rysowanie linii trendu	245
Rozpoznawanie formacji na wykresie	247
Zniesienia Fibonacciego	256
Nauka o analizie technicznej	257
Oscylatory i badania impetu	258
Wskaźniki identyfikacji trendu	262
Handel w chmurach, czyli wykresy Ichimoku	263
Rozdział 12: Planowanie transakcji	267
Rutynowa analiza danych rynkowych	267
Analiza techniczna w rozbiciu na różne interwały	268
Rozpoznawanie właściwych poziomów wsparcia i oporu	272
Linie trendu	273
Szczyty i dołki	274
Przedziały konsolidacji	275
Zniesienia Fibonacciego	276
Poziomy Ichimoku	276
Poszukiwanie symetrii z kanałami i formacjami	277
Wytaczanie kanałów cenowych	277
Z impetem za rynkiem	278
Włączenie analizy siły trendu (impetu) do rutynowej analizy technicznej	279
Obserwacja siły trendu w perspektywie czasowej	280
Gra na podstawie rozbieżności pomiędzy kursem i siłą trendu	281
Wykorzystywanie impetu do oceny optymalnego momentu otwarcia i zamknięcia pozycji	282
Gra na bazie formacji wykresów świecowych	283
Strategia gry od A do Z	284
Fundamenty i technika mogą iść ze sobą w parze!	287
Wykorzystaj trend	289
Banki centralne mogą namieszać... ..	292
Nie wszystkie wybicia pozwalają zarobić	294
Formacja harmoniczna na USD/CAD	296
GBP/USD lubi się cofać	299
Oscylator stochastyczny na rynku USD/PLN	300
Wykorzystywanie większych ruchów kursowych na przykładzie USD/CHF	302

Rozdział 13: Rozważania na temat zarządzania ryzykiem305

Zarządzanie ryzykiem to coś więcej niż tylko unikanie strat	305
Mechanizm dźwigni finansowej zwiększa zyski i straty, ale także oczekiwania	306
Jak rozumieć wymagania dotyczące depozytu?	307
Ryzyko związane z płynnością, zmiennością i lukami cenowymi	308
Mamy zwycięzcę! Ochrona zysków	311
Efektywne plasowanie zleceń	312
Zarządzanie ryzykiem podczas inwestycji na rynkach walutowych	315
Analiza strategii handlu w celu określenia rozmiaru pozycji	316
Matematyka — czyli ryzyko przybiera realny kształt	317
Opracowanie planu inwestycyjnego z uwzględnieniem poziomu ryzyka	317
Wybór brokera	320
Różne modele biznesowe firm brokerskich	320
Brokerzy a ryzyko finansowe	321
Zawodna technika a planowanie awaryjne	322

Rozdział 14: Najbardziej niedoceniana część planu inwestycyjnego — straty325

Zawieranie transakcji jako proces	325
Czemu rynek ciągle gra przeciwko mnie?	326
Kasowanie zysków, przetrzymywanie strat — typowe zachowania traderów	328
Mam zysk! I co dalej?	330
Straty — nieodłączny element tradingu	332
Jak unikać strat?	332
Jak sobie radzić ze stratami?	332
Czego nie robić, gdy się traci?	336

Część IV: Realizacja planu 339**Rozdział 15: Naciskamy spust341**

Otwieranie pozycji	341
Kupowanie i sprzedawanie po bieżącej cenie rynkowej	342
Uśrednianie pozycji	343
Spekulacja na przełamaniach	347
Poprawne przeprowadzenie transakcji	352
Kupowanie i sprzedawanie online	352
Składanie zleceń	354

Rozdział 16: Aktywne zarządzanie otwartą pozycją355

Monitorowanie rynku po otwarciu pozycji	356
Śledzenie zmian na rynku za pomocą alarmów cenowych	356
Czułe monitorowanie nowych danych i rozwoju wydarzeń	357
Obserwacja innych rynków finansowych	358
Aktualizacja planu gry w miarę upływu czasu	360
Linie trendu z czasem się zmieniają	361
Zbliżające się terminy wydarzeń mogą wymagać modyfikacji planu gry	363

12 Inwestycje walutowe dla bystrzaków ---

Aktualizacja poziomów zleceń w ślad za zmianami cen	364
Podnoszenie poziomów realizacji zysku	364
Zacieśnianie poziomów aktywacji zleceń typu stop-loss w celu ochrony zysków	365

Rozdział 17: Zamknięcie pozycji i ocena efektów transakcji 367

Zamykanie pozycji	368
Realizacja zysku i zamknięcie ze stratą	368
Ustal i zapomnij: niech rynek sam uaktywni Twoje zlecenie	371
Wyrównywanie pozycji po fakcie	372
Wyjście z rynku we właściwym momencie	372
Wyjście po najlepszej cenie	373
Ocena strategii gry	374
Identyfikacja dobrych i złych posunięć	374
Aktualizacja rejestru transakcji	375

Część V: Dekalogi 377

Rozdział 18: Dziesięć nawyków skutecznych traderów rynku walutowego 379

Handel według planu	379
Przewidywanie konsekwencji wydarzeń	380
Zachowanie elastyczności	380
Przygotowanie do tradingu	380
Uwaga poświęcona analizie technicznej	381
Dryfowanie z falą — trading w kanale oscylacji kursów	381
Skupienie uwagi na ograniczonej liczbie par	382
Ochrona zysków	382
Handel oparty na stop-lossach	382
Obserwacja innych rynków	383

Rozdział 19: Dziesięć największych błędów początkujących traderów 385

Przedłużanie czasu aktywności pozycji generujących straty i zbyt szybkie zamykanie pozycji przynoszących zysk	385
Spekulowanie bez planu	386
Spekulowanie bez stop-lossów	386
Przenoszenie zleceń typu stop-loss	387
Overtrading	387
Nie przesadzaj z dźwignią	387
Nieprzystosowanie do zmieniających się warunków rynkowych	388
Nieświadomość znaczenia nowych informacji i danych gospodarczych	388
Gra defensywna	389
Realistyczne oczekiwania	389

Rozdział 20: Dziesięć zasad zarządzania ryzykiem	391
Wykorzystuj zlecenia typu stop-loss	391
Korzystaj z dźwigni, ale rozsądnie	392
Graj z planem	392
Bądź na bieżąco	392
Graj uważnie i krok po kroku	392
Spójrz na rynek z szerszej perspektywy	393
Regularnie realizuj zyski	393
Uwzględnij ryzyko typowe dla pary walutowej	393
Przed przekazaniem zlecenia do realizacji sprawdź je dwa razy	394
Wypłacaj pieniądze z rachunku brokerskiego	394
 Rozdział 21: Dziesięć najlepszych źródeł wiedzy	 395
„Analiza techniczna rynków finansowych”, John Murphy	395
„Świece i inne japońskie techniki analizowania wykresów”, Steve Nison	396
„Teoria fal Elliotta”, Alfred J. Frost, Robert R. Prechter jr.	396
„Podstawy analizy technicznej”, Martin J. Pring	396
„Wspomnienia gracza giełdowego”, Edwin Lefèvre	397
„Mistrzowie rynków finansowych”, Jack D. Schwager	397
„Thirty Days of Forex Trading”, Raghee Horner	397
„Come into My Trading Room”, Alexander Elder	398
„Ryzykować trzeba umieć”, praca zbiorowa	398
„Psychologia skutecznego tradingu”, Steve Ward	398
 Skorowidz	 399

14 Inwestycje walutowe dla bystrzaków _____

Rozdział 2

Czym jest rynek Forex?

W tym rozdziale:

- ▶ Poznasz funkcjonowanie rynku wymiany walut.
- ▶ Przekonasz się, że sensem działań na rynku Forex jest spekulowanie.
- ▶ Dowiesz się, czym jest handel walutami z całego świata.
- ▶ Zrozumiesz, jakiego rodzaju zależności występują między rynkiem walutowym a pozostałymi rynkami.
- ▶ Zyskasz pierwsze doświadczenia podczas otwierania rachunku demonstracyjnego.

Forex jest dla traderów niczym święty Graal. Międzynarodowy rynek walutowy jest określanym w skrócie terminem powstałym z połączenia dwóch pierwszych sylab słów pełnej nazwy (ang. *foreign exchange*). Czasami też używa się skrótu „FX”. Forex to największy międzynarodowy rynek finansowy, wyróżniający się największą płynnością i niezrównaną dynamiką. (Więcej na temat płynności rynku dowiesz się w podrozdziale „Skorzystaj na płynności tak, by nie przemoknąć przy tym do suchej nitki”).

Rynek Forex jest wielkim rozwidleniem dróg, na którym krzyżują się szlaki międzynarodowego kapitału, gdzie na jakimś etapie inwestycji trafiają strumienie gotówki firm finansowych i inwestycyjnych z całego świata. U źródeł powstania rynku wymiany walut leżała potrzeba usprawnienia międzynarodowej wymiany handlowej, z którą mamy do czynienia na przykład wtedy, gdy szwajcarski producent elektroniki precyzyjnej nabywa wykonane w Japonii podzespoły.

Jednak w dzisiejszych czasach międzynarodowe przepływy kapitałów (głównie inwestycyjnych) zdominowały wymianę handlową, będącą pierwotnym, wolnym od spekulacji bodźcem wymiany walutowej. Czy to jakiś australijski fundusz emerytalny lokuje pieniądze w amerykańskich obligacjach państwowych, czy brytyjski ubezpieczyciel kupuje aktywa na japońskim rynku akcji, czy też niemiecki konglomerat przejmuje kanadyjskie fabryki — na którymś etapie tych wielkich operacji każda transakcja zostawia swój ślad na rynku Forex.

Przede wszystkim jednak rynek Forex jest rynkiem szczególnym, którego nie da się porównać z żadnym innym. Można dokonywać na nim transakcji dzień i noc, pięć dni w tygodniu, od niedzieli wieczorem do 17:00 w piątek (czasu wschodniego), co oznacza, że przez cały czas rynek reaguje na nowe informacje i wydarzenia ze świata gospodarki i polityki. Na tym rynku transakcje o wartości pół miliarda dolarów mogą być realizowane w przeciągu zaledwie kilku sekund, nie wpływając przy tym specjalnie na poziom kursów walut. Spróbuj kupić aktywa warte pół miliarda dolarów na jakimkolwiek innym rynku i zobacz, jak zareaguje on na to wydarzenie.

Powstanie rynku wymiany walut online

Internetowy handel walutami zadebiutował na początku lat 90. ubiegłego wieku, gdy dwie firmy, Reuters i EBS, stworzyły dwie wersje elektronicznych systemów *kojarzenia ofert*. Systemy te umożliwiały bankom wprowadzanie własnych ofert kupna i sprzedaży, a następnie porównywanie odpowiadających im ofert kontrahentów, którzy mieścili się jeszcze w ramach limitów kredytowych. Platforma dopasowywała kupujących ze sprzedającymi, a kursy transakcji stawały się miernikami wzrostów i spadków wartości waluty.

Od połowy aż do końca lat 90. duże, międzynarodowe banki opracowywały własne platformy transakcyjne, umożliwiające ich klientom instytucjonalnym, takim jak korporacje i fundusze hedgingowe, zawieranie transakcji w formie elektronicznej. Mniej więcej w tym samym okresie nowe firmy uruchomiły platformy transakcyjne online, przeznaczone dla traderów indywidualnych. W ciągu minionej dekady wzrost popularności handlu elektronicznego stanowił główną siłę napędową dla rozwoju rynku Forex.

Pamiętaj: większość elektronicznych systemów transakcyjnych pozwala na dokonywanie operacji na pakietach określanych potocznie *lotami* (od ang. *lot*, czyli „partia”). Standardowy lot to najczęściej 100 000 punktów bazowych, a minilot to 10 000 punktów bazowych. Niektórzy brokerzy oferują mikroloty o wielkości 1000 punktów, a nawet bardzo nietypowe — na przykład o wielkości 250 punktów — co pozwala na jeszcze większą elastyczność działania, w oparciu o zasobność konta użytkownika. Brokerzy internetowi umożliwiają korzystanie z dźwigni finansowej wynoszącej od 25:1 do nawet 200:1, w zależności od rozporządzeń funkcjonujących w danym kraju. Dźwignie pozwalają graczom na zawieranie większych transakcji w oparciu o wielkość wkładu własnego. I tak na przykład przy lewarze 50:1 depozyt w wysokości 5000 USD pozwoli pojedynczemu graczowi kontrolować pozycję wartą 250 000 USD. Mechanizm dźwigni oferowany przez brokerów umożliwia indywidualnym inwestorom operowanie relatywnie dużymi kwotami (odpowiednio wysokimi w porównaniu z pojedynczym pipsem).

Firmy takie jak X-Trade Brokers w Polsce (www.xtb.pl) czy IG Markets, Saxo Bank lub FXCM za granicą uczyniły z rynku walutowego narzędzie dostępne niemal dla każdego inwestora lub gracza giełdowego. Ty również możesz dokonywać transakcji na tym rynku, podobnie jak czynią to wielkie banki i fundusze hedgingowe.

Rynek wymiany walut w liczbach

Szacuje się, że średnie dzienne obroty na rynku walutowym przekraczają 5 bilionów dolarów — tak wynika z analizy rynku Forex przeprowadzonej przez BIS w 2013 roku. To trudno wyobrażalna kwota, prawda? 5 000 000 000 000 USD — sporo tych zer, jakby ich nie dzielić. Aby jakoś uzmysłować Ci wielkość tej kwoty, trzeba powiedzieć, że 5 bilionów dolarów to mniej więcej 15 – 20 razy tyle, ile wynoszą *łącznie* dzienne obroty na wszystkich giełdach na świecie.

Kwota pięciu bilionów dolarów — podawana w różnych zestawieniach finansowych lub innych książkach traktujących o handlu na rynku walut — w rzeczywistości jest kwotą zawyżoną, jeśli by brać pod uwagę tylko kluczową część transakcji — transakcji natychmiastowych określanych terminem *spot* (przwykło się także mówić w tym kontekście o transakcjach na *rynku kasowym*).

Transakcje typu spot

Termin *spot* oznacza transakcje kupna bądź sprzedaży walut dokonywane *natychmiast*. Jeśli nie jest Ci obcy rynek giełdowy, zapewne zdajesz sobie sprawę, że cena, jaką płacisz za walory, jest ceną typu spot, czyli obowiązującą w tej konkretnej chwili. Technicznie termin „spot” oznacza najbliższą możliwą datę realizacji i jest używany głównie dla odróżnienia transakcji natychmiastowych od transakcji terminowych czy też transakcji z przyszłą datą dostawy. W przypadku transakcji typu spot przepływ funduszy następuje zazwyczaj w ciągu dwóch dni roboczych.

Bank Rozrachunków Międzynarodowych (ang. *Bank for International Settlements*, czyli BIS), międzynarodowa organizacja nadzorująca pracę banków na całym świecie, co trzy lata przeprowadza analizę transakcji na rynku walut. W raporcie z 2013 roku (najnowszym dostępnym) BIS szacował, że wartość rocznych transakcji typu spot sięgała kwoty 2 bilionów dolarów, w porównaniu do 1 biliona dolarów w badaniu z 2007 roku. Na pozostałą część operacji walutowych składają się transakcje typu *swap* (ponad 2 biliony dolarów), *outright forward* (transakcje, których data realizacji jest inna niż w przypadku spot — ponad 600 miliardów dolarów) oraz opcje walutowe (ponad 300 miliardów dolarów).

Swap walutowy (ang. *fx swap*) — transakcja, która zobowiązuje strony kontraktu do dokonania początkowej wymiany walut w wyznaczonym dniu i po określonym kursie oraz do zwrotnej (końcowej) wymiany tych walut w określonym w przyszłości dniu (innym niż rozliczenie wymiany początkowej) i po kursie uzgodnionym w momencie zawarcia transakcji (przeważnie różnym od kursu wymiany początkowej).

Terminowa transakcja wymiany walutowej (ang. *outright forward*) — transakcja przyszłej wymiany ustalonej kwoty waluty na jej równowartość w innej walucie po kursie terminowym uzgodnionym w momencie zawierania transakcji.

Spekulacja na rynku walut

Mimo że kwoty transakcji dokonywanych na rynku walutowym przez podmioty komercyjne oraz instytucje finansowe mogą się wydawać ogromne, błędą w porównaniu z kwotami spekulacyjnymi. Nie ma bowiem wątpliwości, że większość obrotów na tym rynku generują podmioty zajmujące się spekulacją — gracze kupujący i sprzedający z myślą o szybkim zysku, wykorzystujący wahania kursów w ciągu tej samej minuty, godziny czy dnia.

Szacuje się, że obroty na rynku wymiany walut w ponad 90% składają się z transakcji podmiotów spekulujących (a to oznacza, że banki komercyjne, instytucje inwestycyjne itd. mają wpływ na mniej niż 10% obrotu, biorąc pod uwagę transakcje o charakterze innym niż spekulacyjny). Głębokość i rozpiętość rynku spekulacyjnego przekładają się na płynność — nieporównywalną z żadnym innym rynkiem.

Większa część transakcji typu spot (jakieś 75% całości) dotyczy głównych par walut największych i najlepiej rozwiniętych gospodarek światowych. Wymiana tych podstawowych walut nie podlega żadnym zewnętrznym ograniczeniom i nie ma na nią wpływu żadna zinstytucjonalizowana organizacja — czy to narodowa, czy międzynarodowa.

Ponadto wszelkie transakcje na rynku Forex są dokonywane w granicach określonego „bloku walut”, przy czym do większości transakcji dochodzi pomiędzy blokiem dolara amerykańskiego, jena lub euro, które symbolizują trzy największe regiony ekonomiczne świata.

Kupno i sprzedaż walut mniejszych, mniej rozwiniętych gospodarek, takich jak węgierska czy turecka, często określane są terminem transakcji na *rynkach egzotycznych* lub *rozwijających się*. W tym przypadku trzeba się liczyć z lokalnymi ograniczeniami wymiennalności lub niską płynnością, które w pewnym stopniu ograniczają dostęp lub rozwój aktywnego rynku (więcej o niektórych walutach egzotycznych możesz przeczytać w rozdziale 9.).

Skorzystać na płynności tak, by nie przemoknąć przy tym do suchej nitki

Płynność ma związek z *zainteresowaniem rynkowym* — poziomem wolumenu kupna i sprzedaży — istniejącym w określonym momencie dla konkretnych par walutowych. Im wyższa płynność lub też im *głębszy* rynek, tym szybciej i łatwiej można kupować bądź sprzedawać waluty.

Płynność ma kluczowe znaczenie dla rynku, ponieważ to od niej zależy, jak szybko zmieniają się ceny z perspektywy dokonanych transakcji i minionego czasu. W przypadku wyjątkowo dużej płynności, a więc takiej, z jaką mamy do czynienia w przypadku głównych par na rynku Forex, duże transakcje, opiewające na wysokie kwoty, wcale nie muszą mocno wpłynąć na poziom kursu waluty. Brak płynności rynku (*wąski* albo *plytki* rynek) to potencjalnie silne reakcje nawet na nieduże transakcje.

Wielokrotnie na kartach tej książki będę używać takich terminów jak „płynność”, „względny płynność” i „zainteresowanie rynku”, ponieważ są to najważniejsze czynniki mające wpływ na *ruchy cen*.

Warto mieć świadomość, że chociaż Forex jest rynkiem charakteryzującym się wyjątkowo dużą ogólną płynnością, jej poziom zmienia się w ciągu dnia i zależy od konkretnej pary walut. Niemniej dla indywidualnych traderów zmiany płynności są raczej zagadnieniem związanym z kwestiami strategicznymi, niemającymi wpływu na zastosowaną taktykę. Na przykład jeśli duży fundusz hedgingowy chce dokonać transakcji wartej kilkaset milionów dolarów, musi wziąć pod uwagę konsekwencje i jej wpływ na płynność rynku — na przykład zastanowić się, jak wpłynie ona na zmianę cen waluty w zależności od sposobu przeprowadzenia całej transakcji i pory dnia. Dla małych graczy, którzy zazwyczaj zajmują się zleceniami nieopiewającymi na tak wielkie kwoty, wielkość zleceń nie stanowi problemu, wciąż jednak strategiczne znaczenie poziomu płynności jest kluczowym czynnikiem wpływającym na ocenę właściwego czasu i poziomu ruchu kursów.

W następnym podrozdziale omówię, w jaki sposób zmienia się płynność rynku w ciągu 24 godzin, zwracając szczególną uwagę na konsekwencje tych zmian dla kursu par walut. (O konkretnych parach walut bardziej szczegółowo będę mówić w rozdziałach 8. i 9.).

Roboczy dzień na rynkach walutowych na całym świecie

Na rynku Forex można dokonywać transakcji przez 24 godziny na dobę od poniedziałkowego poranka w Azji aż do chwili, gdy w piątek zamyka się handel w Nowym Jorku. W każdym momencie, w zależności od strefy czasowej, otwartych jest wiele różnych światowych centrów finansowych — w Sydney, Tokio czy Londynie — a to oznacza, że można przeprowadzać na tych rynkach transakcje kupna lub sprzedaży walut.

Poza wielkimi centrami finansowymi przez 24 godziny na dobę działa wiele instytucji finansowych, dzięki którym na rynkach walutowych zawsze coś się dzieje. To może być amerykański fundusz hedgingowy z Bostonu, który chce monitorować kursy walut przez całą dobę, albo międzynarodowy bank z ulokowanym w singapurskim oddziale pionem odpowiedzialnym za wymianę walut.

Handel walutami nie zamiera nawet na czas świąt, kiedy inne rynki finansowe, jak giełda papierów wartościowych czy giełdy kontraktów futures, mogą być zamknięte. Nawet jeśli w Japonii obchodzone jest jakieś święto narodowe, w Sydney, Singapurze czy Hongkongu znajdzie się dość graczy, żeby zapewnić rynkowi znaczną liczbę zleceń. Może w Stanach Zjednoczonych Amerykanie świętują 4 lipca, ale w Tokio, Londynie czy Toronto ten dzień nie różni się specjalnie od innych dni roboczych. Właściwie jedynym świętem obchodzonym wspólnie we wszystkich strefach na świecie jest Nowy Rok, a i tak to, czy rynek Forex będzie w tym dniu otwarty, zależy od tego, w jaki dzień tygodnia wypada.

Otwarcie tygodnia rynkowego

Nie istnieje jakiś oficjalnie ustalony czas rozpoczęcia dnia roboczego czy tygodnia rynkowego, ale zasadniczo rynek budzi się do życia wtedy, gdy w poniedziałkowy poranek (czasu lokalnego) otwiera się pierwsze centrum finansowe w Wellington w Nowej Zelandii, znajdujące się na zachód od linii zmiany daty. W zależności od strefy czasowej, w której aktualnie się znajdujesz, może to być wczesne niedzielne popołudnie w Ameryce Północnej, niedzielny wieczór w Europie lub bardzo wczesny poniedziałkowy poranek w Azji.

Niedzielne otwarcie jest punktem wyjścia, gdy rynki otwierają się po raz pierwszy od czasu piątkowego zamknięcia w Ameryce Północnej (godz. 17.00 czasu wschodnioamerykańskiego — ET¹). To pierwszy moment, gdy na kursach walut można zaobserwować reakcję na wydarzenia z weekendu. Ceny walut mogły

¹ Symbol ET jest skrótem od *Eastern Time Zone*, czyli strefy czasowej wschodniego wybrzeża Stanów Zjednoczonych. W zależności od pory roku w praktyce mamy do czynienia z czasem EDT (letnim, GMT -4 godziny, ang. *Eastern Daylight Time*) lub EST (zimowym, GMT -5 godzin, ang. *Eastern Standard Time*). Oznacza to, że EST jest 5 godzin do tyłu w stosunku do Greenwich Mean Time (GMT). Polska leży w strefie *Central European Time* (CET). Polski czas to GMT +1 lub GMT +2, co oznacza, że Polska jest 1 godzinę (czas zimowy) lub 2 godziny (letni) do przodu względem GMT — *przyp. tłum.*

w piątek zamknąć się na określonym poziomie, ale w zależności od wydarzeń sobotnio-niedzielnych w poniedziałek mogą wystartować z zupełnie innego poziomu. Ryzyko zaistnienia tej różnicy określane jest jako *ryzyko luki weekendowej* albo po prostu *ryzyko otwarcia*. Weekendowa luka cenowa to zmiana poziomu ceny w sytuacji, gdy pomiędzy zamknięciem a otwarciem rynku na czas weekendu przeprowadzanie transakcji było niemożliwe.

OSTRZEŻENIE

Świadomość istnienia przerwy weekendowej w notowaniach kursów walut oraz wiedza o ważnych wydarzeniach, do których może dojść w ciągu tych dwóch dni, muszą mieć odzwierciedlenie w strategii gracza. Nie ma ściśle ustalonej listy potencjalnych wydarzeń i nigdy nie będziemy mogli uniezależnić się od wpływu na walutę takich zdarzeń jak atak terrorystyczny, konflikt geopolityczny albo klęska żywiołowa. Musisz być po prostu świadomy tego, że takie ryzyko istnieje i należy uwzględnić je w strategii gry.

Pośród stałych wydarzeń weekendowych warto wymienić kwartalne spotkania grupy G7 albo G20 (patrz rozdział 3., w którym znajdziesz więcej informacji na temat G7 i G20), wybory krajowe i referenda. Musisz po prostu mieć wiedzę na temat zaplanowanych ważnych wydarzeń.

W przypadku większości niedzielnych otwarć kurs otwarcia nie różni się od kursu zamknięcia z piątkowego popołudnia. Widelki cenowe (ang. *spread*) pierwszych kursów na rynku międzybankowym są zawsze nieco szersze niż normalnie, ponieważ w tym czasie otwarte jest tylko centrum w Wellington i systemy czynne 24 godziny na dobę. Różnica pomiędzy ceną kupna a sprzedaży głównych par może sięgać 10 – 30 punktów i w ciągu pierwszych godzin otwarcia rynku Forex nie jest to nic dziwnego. Dopiero gdy banki w Sydney oraz inne centra azjatyckie rozpoczynają swoje operacje, widelki zaczynają się zwężać i wkrótce osiągają swój normalny poziom.

ZAPAMIĘTAJ

Ze względu na szeroko rozstawione widelki cenowe w pierwszych godzinach handlu większość internetowych platform dostępna jest dopiero w niedzielę po godzinie 17.00 ET, kiedy płynność rynku jest już na tyle duża, że można zaoferować klientom normalne warunki transakcji. Upewnij się, że znasz zapisy regulaminu świadczenia usług przez brokera.

Transakcje na azjatyckich rynkach walutowych

Obroty na rynkach walutowych w centrach w Azji i na Pacyfiku stanowią około 21% obrotów Foreksu (dane z raportu BIS z 2013 roku). Do grupy centrów azjatyckich zalicza się rynek w Wellington w Nowej Zelandii, Sydney (Australia), Tokio (Japonia), Hongkongu oraz Singapurze.

Tym samym na kursy w czasie azjatyckiej części sesji wpływ mają wiadomości, dane i raporty docierające do graczy z Nowej Zelandii, Australii i Japonii. Dane z Nowej Zelandii i Australii zwykle publikowane są w godzinach porannych czasu lokalnego (to znaczy wczesnym wieczorem dnia poprzedniego — jeśli znajdujemy się wtedy w Ameryce Północnej). Dane japońskie publikuje się mniej więcej o godzinie 9.00 rano (czasu tokijskiego, czyli 19.00 – 20.00 ET). Niektóre typy raportów z rynku japońskiego docierają do mediów po południu (czyli pomiędzy północą a godziną 4.00 ET).

A zatem w czasie sesji rynków azjatyckich dane z raportów i komentarzy mają wpływ głównie na spadek lub wzrost ceny kursów dolara nowozelandzkiego, dolara australijskiego lub japońskiego jena. Na przykład nieoczekiwana podwyżka stóp procentowych w Nowej Zelandii może wywołać reakcję na parach walutowych z dolarem nowozelandzkim i innymi głównymi walutami.

Od czasu do czasu podczas sesji azjatyckiej na rynku pojawiają się komentarze z zachodniego wybrzeża Stanów Zjednoczonych — na przykład przedstawicieli Systemu Rezerwy Federalnej znajdujących się akurat na zachodnim wybrzeżu i komentujących sytuację dotyczącą gospodarki USA czy obniżenie lub podwyższenie oprocentowania rezerw, które mają wpływ na stosunek wartości dolara amerykańskiego względem innych walut.

Ze względu na dynamiczny rozwój gospodarki chińskiej, do jakiego doszło w ostatniej dekadzie, informacje i dane z Chin stały się jednymi z najważniejszych bodźców dla rynków globalnych. Chiny stały się drugą na świecie, po Stanach Zjednoczonych, potęgą gospodarczą, a w 2010 roku odebrały Niemcom palmę pierwszeństwa pod względem wartości eksportu. Dane z Chin oraz świadczące o wzroście gospodarczym informacje o zmianach polityki rynkowej mogą stanowić paliwo dla krótkoterminowych rajdów na wszystkich rynkach, od giełd do surowców, co przekłada się na wzmocnienie walut surowcowych, takich jak dolar australijski, kanadyjski albo nowozelandzki (więcej informacji o walutach surowcowych znajdziesz w rozdziale 9.). Z drugiej strony dane z Chin świadczące o spowolnieniu wzrostu albo decyzje mające na celu przeciwdziałanie inflacji, które także mogą ów wzrost zahamować, potrafią doprowadzić globalny rynek akcji i surowców do przeceny. Ponadto Chiny zakumulowały gigantyczne rezerwy walutowe, wynoszące ponad 2,6 biliona dolarów, z czego ponad połowa przypada na obligacje USA. W tej sytuacji wszelkie informacje o zmianie polityki zarządzania rezerwami walutowymi mogą wywołać silne wahania na głównych walutach, zwłaszcza dolarze amerykańskim.

W trakcie sesji azjatyckiej płynność głównych par walut jest więcej niż wystarczająca, a ceny nie wykazują tendencji do jakichś nieprzewidzianych ruchów. W przypadku mniej płynnych pozostałych głównych par, takich jak GBP/USD albo USD/CAD, możemy mieć w tym czasie do czynienia z nieregularnymi skokami lub zgoła brakiem jakiegokolwiek ruchu kursów. Bez informacji z rynku kanadyjskiego (które pojawiają się dopiero za mniej więcej 12 godzin) zainteresowanie kursem dolara kanadyjskiego może być znikome. Jeśli jednak duży gracz rynkowy będzie zmuszony do przeprowadzenia transakcji, spowoduje ona wyraźny ruch cen.

Transakcje w czasie sesji na rynkach europejskich

W połowie sesji azjatyckiej do gry przystępują centra finansowe z Europy, a na rynku zaczyna się robić tłoczno. Centra europejskie (wiodącą rolę odgrywa tu centrum w Londynie) odpowiadają za ponad połowę transakcji (57%) dokonywanych dziennie na rynkach walutowych, przy czym sam Londyn generuje obroty przekraczające jedną trzecią wartości wszystkich obrotów na Foreksie (40%) — zgodnie z danymi z 2013 roku udostępnionymi przez BIS.

Sesja europejska nakłada się na drugą połowę sesji azjatyckiej i pierwszą połowę sesji w Ameryce Północnej, co oznacza, że w tym czasie mamy do czynienia z ogromną płynnością rynku i najniższymi kosztami transakcji (najniższymi spreadami).

Wiadomości i dane z Eurolandu (krajów UE, które przyjęły euro), Szwajcarii i Wielkiej Brytanii trafiają zwykle do graczy w godzinach porannych czasu lokalnego. W efekcie w trakcie sesji europejskiej dochodzi zazwyczaj do najbardziej spektakularnych transakcji na parach walut europejskich, czyli euro, funta brytyjskiego i franka szwajcarskiego (w parze z dolarem), a także na parach krzyżowych (np. EUR/CHF, EUR/GBP).

Ze względu na większe obroty w trakcie sesji europejskiej/londyńskiej trendy rynkowe zainicjowane wcześniej w Azji mogą się nasilić, gdy do gry wejdą centra strefy euro i Londyn. Na przykład nieoczekiwany spadek głównych indeksów giełdowych w Chinach może początkowo wywołać tylko niewielką wyprzedzą na światowych giełdach akcji i spadek wartości surowców. Ale po wejściu na rynek wielkich pieniędzy z Europy/Londynu spadki na rynkach mogą się zdecydowanie przybrać na sile.

Późnym przedpołudniem zmniejsza się aktywność rynków azjatyckich, a po kilku godzinach (mniej więcej o godz. 7.00 ET) zaczynają się otwierać centra rynkowe w Ameryce Północnej.

Transakcje w czasie sesji na rynkach północnoamerykańskich

Ze względu na nachodzące na siebie godziny aktywności sesji europejskiej i północnoamerykańskiej w tym czasie mamy do czynienia z bardzo znacznymi obrotami. To właśnie wtedy — z grubsza między 7.00 rano a południem czasu wschodniego — dochodzi do największych transakcji, które mają wpływ na kierunek, w jakim podąża kurs waluty. Gdyby jednak oddzielić sesję amerykańską od europejskiej, to można by powiedzieć, że obroty tej pierwszej są mniej więcej równe obrotom na sesji azjatyckiej, czyli że stanowią około 20% wszystkich obrotów na rynkach walutowych.

Poranek na rynku amerykańskim to czas, gdy publikowane są najważniejsze dane ekonomiczne odnoszące się do kondycji gospodarki Stanów Zjednoczonych — i to wtedy właśnie główni gracze na rynku walutowym podejmują najważniejsze decyzje wpływające na wartość dolara. Dużą część tych danych udostępnia się mediom o godzinie 8.30 czasu wschodnioamerykańskiego, a kolejne informacje spływają w ciągu następnej godziny lub półtorej (pomiędzy 9.00 a 10.00 ET). Tego ranka publikowane są także dane dotyczące gospodarki kanadyjskiej (zwykle pomiędzy 7.00 a 9.00 ET). Pewna mała liczba raportów trafia na rynek po południu, pomiędzy 12.00 a 14.00 ET, wpływając na ożywienie kursów popołudniowych rynku nowojorskiego. (Patrz rozdział 7., gdzie znajdziesz więcej informacji na temat konkretnych typów raportów ekonomicznych).

Londyn i europejskie centra finansowe kończą handel w okolicach godziny 12.00 czasu ET. Zamknięcie sesji europejskiej regularnie powoduje pewne zawirowania kursów. Jeśli na rynkach europejskich lub na rynku nowojorskim panował stały trend, może on zostać odwrócony, w przypadku gdy znaczna liczba graczy z Europy zdecyduje się *zrealizować zyski* (sprzedaż lub zamknięcie długich pozycji) albo też *pokrycie krótkich*, czyli odkupienie waluty z naszej pozycji). Jednak równie dobrze może on trwać,

gdy gracze grający przeciwko trendowi wycofują je i zdecydują się na zmianę strategii. Nie ma gotowego przepisu na to, jak należy reagować na zamknięcie sesji europejskiej, ale trzeba się w tym czasie liczyć z wahaniami kursów.

Popołudnie czasu nowojorskiego jest przez większość dni czasem, gdy spada płynność rynku i rosną widełki notowań kursów, co może stanowić spore wyzwanie dla spekulantów. W spokojne dni niższy udział realizowanych zysków na rynku prowadzi do ustabilizowania się kursów. W przypadku bardziej aktywnych sesji, gdy kursy walut podlegają większym zmianom, niższa płynność może być katalizatorem poważniejszych ruchów, ponieważ mniejsza liczba graczy jest w stanie aktywnie zareagować na zmiany kursów. Tak jak w przypadku zamknięcia sesji europejskiej, także i końcówki sesji walutowej w Nowym Jorku trudno przewidzieć, dlatego każdy gracz powinien mieć pełną świadomość warunków zamknięcia, tak aby móc odpowiednio zareagować na niższą płynność rynku.

Niska płynność oraz duży potencjał zmienności kursów uzewnętrzniają się najwyraźniej w przypadku najmniej płynnych głównych par walut, szczególnie takich jak USD/CHF i GBP/USD, a także EUR/GBP i EUR/CHF.

Przed godziną 17.00 lokalnego czasu w Nowym Jorku rynek północnoamerykański powoli zamiera, a obroty spadają. W tym czasie wykonuje się tzw. rolowanie pozycji, które polega na przesuwaniu terminu zapadalności o kolejne dni robocze (więcej na ten temat w rozdziale 4.). Gdy w Nowym Jorku jest późne popołudnie i banki zamykają swoje systemy, do głosu ponownie dochodzą rynki w Wellington i Sydney. Zaczyna się nowy dzień na rynku walutowym.

Kluczowe godziny i wydarzenia

Oprócz wiedzy na temat tego, kiedy można się spodziewać niższej płynności i chwilowych wahań kursów walut, warto także orientować się w kwestiach wydarzeń, które codziennie dzieją się w pewnych z góry ustalonych porach dnia.

Wygasające opcje

Opcje walutowe wygasają zazwyczaj w zgodzie z konwencją tokijską (15.00 czasu tokijskiego) albo nowojorską (10.00 czasu ET). Ten drugi tryb ma większe znaczenie, ponieważ dotyczy zwykle zarówno rynku europejskiego, jak i północnoamerykańskiego. Kiedy dochodzi do wygaśnięcia opcji, następuje rozliczenie opcji (kupno lub sprzedaż instrumentu bazowego). Każda transakcja hedgingowa na rynku spot dokonana na bazie opcji zostaje natychmiast zrealizowana, co może prowadzić do znacznych wahań kursów w czasie poprzedzającym wygaśnięcie i następującym po nim.

Zainteresowanie opcjami walutowymi i ich różnorodność są zbyt duże, by pokusić się o zdefiniowanie jednego sposobu reakcji rynku na ich wygaśnięcie (zdarzają się dni, gdy wpływu wygasających opcji w ogóle nie daje się odczuć), jednak powinniśmy mieć świadomość, że związane z wygasaniem opcji zainteresowanie rynku w pewnych określonych porach dnia może mocno wpływać na kursy walut.

Ustalanie kursu wymiany na fixingu

W ciągu dnia w różnych centrach finansowych na rynku walutowym dochodzi do sesji fixingowych. Dwa najważniejsze fixingi odbywają się o godzinie 8.55 czasu tokijskiego i 16.00 czasu londyńskiego. *Fixing kursu walut* to dokonywane w ciągu dnia ustalenie kursu dla transakcji komercyjnych i finansowych (patrz rozdział 3.).

Z punktu widzenia tradera czas fixingu oznacza kolejne zawirowanie wartości danej pary walut, do którego zwykle dochodzi w ciągu godziny lub dwóch przed ustaleniem kursu. Zazwyczaj kończy się ono raptownie — dokładnie wtedy, gdy dochodzi do wymian fixingowych. W tym czasie możemy mieć do czynienia z ostrym wyłamaniem się kursu konkretnej pary, które równie nagle bywa niwelowane w czasie fixingu, co oznacza szybki powrót kursu do wcześniejszego poziomu.

Fixingi na koniec miesiąca i kwartału zwykle wiążą się z największymi obrotami, ponieważ obejmują działania podejmowane przez zarządzających aktywami funduszy hedgingowych oraz przepływy pieniężne mające na celu *zrównoważenie* portfela inwestycyjnego. Znaczne wzrosty albo spadki na krajowych giełdach mogą oznaczać konieczność sprzedaży albo zakupu danej waluty w celu utrzymania oczekiwanego poziomu zabezpieczeń (ang. *hedging ratio*). Jeśli na przykład amerykański indeks S&P 500 zyska 5% w ciągu miesiąca, to wartość USD akcji amerykańskich w portfelu zagranicznego funduszu wzrośnie. Aby utrzymać żądany poziom zabezpieczeń, zarządzający funduszem będą musieli sprzedać USD względem rodzimej waluty.

O zamknięciach pozycji na rynkach kontraktów terminowych

CME (ang. *Chicago Mercantile Exchange*), amerykańska giełda towarowa z siedzibą w Chicago, jeden z największych rynków kontraktów futures na świecie, organizuje handel kontraktami walutowymi za pośrednictwem swego walutowego ramienia IMM (ang. *International Monetary Market*). Dzień roboczy giełdy kończy się codziennie o godzinie 14.00 CDT (czasu środkowoamerykańskiego letniego), czyli o godz. 15.00 ET. Wielu posiadaczy kontraktów terminowych lubi zamykać otwarte pozycje pod koniec każdej sesji, ograniczając w ten sposób ryzyko nocnych zmian kursów.

Mniej więcej 30 – 45 minut przed zamknięciem rynku IMM dochodzi czasami do wahań intensywności transakcji, co przekłada się na kursy na rynku spot. Ze względu na niską płynność, jakiej doświadczamy w nowojorskie popołudnia, ostre ruchy cen CME mogą wpłynąć na cały rynek walutowy. Nie ma żadnej pewności co do tego, w jaki sposób zamknięcie giełdy IMM wpłynie danego dnia na nowojorski rynek walutowy, dlatego trzeba mieć świadomość istnienia tendencji do krótkotrwałych zawirowań.

Indeks dolara amerykańskiego

Indeks dolarowy (USD Index) jest sztucznie wyznaczaną bazą dla kontraktów futures notowanych na rynku Intercontinental Exchange (ICE) w Stanach Zjednoczonych. Indeks dolara wyraża średnioważony kurs waluty amerykańskiej w stosunku do koszyka sześciu najważniejszych walut świata, przy czym euro i inne waluty europejskie — funt szterling, korona szwedzka i frank szwajcarski — mają w nim pozycję dominującą: łącznie stanowią 77,3% indeksu.

Rozważny trader zawsze śledzi zmianę wartości indeksu, a szczególnie dotyczące indeksu wskazania analizy technicznej (więcej na temat analizy technicznej w rozdziale 11.). Kiedy kierunek zmian kursów dolara amerykańskiego względem innych walut nie zarysowuje się wyraźnie, indeks dolarowy może nam nieco rozjaśnić sytuację. Jeśli indeks przełamuje kluczowe poziomy wsparcia określone na podstawie analizy technicznej, wielu graczy z rynku walutowego podejmuje działania na podstawie tych informacji. Indeks dolarowy i kursy par walut wzajemnie na siebie wpływają — ostre skoki na rynku transakcji spot mogą znaleźć odzwierciedlenie w wartościach indeksu albo też duże wahania indeksu będą prowokować zmianę stosunku kursów podstawowych par (z dolarem) na rynku Forex. Traktuj zatem indeks dolarowy jako kolejny wskaźnik stanu rynku.

Rynek walut i inne rynki finansowe

Pomimo że chciałbym uznać rynek Forex za całkowicie autonomiczny, prawda jest taka, że nie istnieje on w kompletnej próżni. Zapewne słyszałeś także o innych rynkach: złota, ropy, akcji i obligacji.

Apetyt na ryzyko?

Zasadniczo rynki walutowe są w pewnym stopniu sprzężone z innymi głównymi rynkami aktywów poprzez globalne środowisko inwestycyjne, w którym głównym barometrem zmian jest *sentyment rynkowy*, zwany też sentymentem do ryzyka. Sentyment rynkowy odzwierciedla nastroje inwestorów oraz przejawiany przez nich apetyt na ryzyko: czy są skłonni zaakceptować podwyższone ryzyko, czy szukają bezpiecznych przystani. W czasach hossy ryzykowne aktywa (takie jak akcje i surowce) na ogół rosną, napędzane popytem. W czasach kryzysu albo utrzymującej się dużej niepewności ryzykowne aktywa na ogół cierpią, a większym popytem cieszą się aktywa defensywne (takie jak obligacje, złoto albo dolar amerykański).

Wpływ zmiany sentymentu na rynek walutowy jest różny dla poszczególnych głównych walut, przy czym dolar amerykański, jen i frank szwajcarski są zwykle postrzegane jako waluty należące do *bezpiecznych przystani*, zaś większość pozostałych jako waluty *ryzykowne*. Oczywiście relacje między rynkiem FX a innymi głównymi klasami aktywów pozostają też pod wpływem innych ważnych czynników, jakim podlegają poszczególne waluty, takim jak zmiany stóp procentowych albo prognozy wzrostu gospodarczego.

Dolar amerykański zajmuje szczególne miejsce wśród głównych walut, ponieważ jest to podstawowa waluta handlu międzynarodowego, zaś amerykański rynek obligacji jest największym na świecie. Zmiany kursu USD, na przykład jego znaczne osłabienie wskutek zmian w polityce Rezerwy Federalnej (FED), mogą mieć daleko idący wpływ na inne rynki — na przykład wywołać większy wzrost cen surowców, niż wynikałoby to z samego popytu. Z drugiej strony w razie rosnącej niepewności na rynkach albo bardzo negatywnych sygnałów (na przykład kryzysu zadłużenia w strefie euro) wartość dolara amerykańskiego rośnie, bo inwestorzy uciekają do postrzeganych jako bezpieczne obligacji USA.

Wszelkie rozważania na temat korelacji pomiędzy Foreksem a innymi rynkami finansowymi traktuj z dużą ostrożnością. Nawet gdy rzeczywiście istnieje związek (to znaczy — gdy dwa rynki są wzajemnie od siebie zależne), to najczęściej mamy do czynienia z zależnością w perspektywie długoterminowej (miesiące, a nawet lat) i nie można na tej podstawie oceniać najbliższych ruchów (w perspektywie minut, godzin, dni).

Zawsze warto pamiętać o tym, że różne rynki finansowe to jednostki rządzące się własnymi prawami i wewnętrzną dynamiką, bazującą na danych, informacjach, zasadach plasowania zleceń oraz sentymentach graczy rynkowych. Czy rynki okazjonalnie pokazują pewien stopień zależności? Oczywiście, że tak. Dlatego zawsze opłaca się wiedzieć, co dzieje się na innych rynkach. Warto jednak umieć patrzeć na rynki z różnych perspektyw i każdy traktować indywidualnie.

Po tym przydługim informacyjnym wstępie przejdę do opisu najważniejszych rynków towarowych i kapitałowych, które mogą mieć wpływ na rynek walutowy. (W rozdziale 9. znajdziesz szersze omówienie takich korelacji).

Złoto

Złoto (XAU) powszechnie uważane jest za środek tezauryzacji, któremu niestraszna inflacja, alternatywę dla dolara amerykańskiego oraz rodzaj inwestycji, która sprawdza się w ciężkich czasach ekonomicznej i politycznej niepewności. W ostatnich latach złoto zaczęto też postrzegać jako alternatywę dla głównych walut fiducjarnych: jego wartość wzrosła, gdy zarówno USD, jak i EUR znalazły się pod presją. Jeśliby spojrzeć na to zagadnienie z perspektywy długoterminowej, słaby dolar oznaczał zwykle wysoką cenę złota, a silny dolar wpływał na obniżenie się ceny kruszcu. W perspektywie krótkoterminowej trudno wyciągać jednak jakieś konkretne wnioski na temat wzajemnych zależności ze względu na różną dynamikę i różny stopień płynności tych rynków.

Warto zauważyć, że rynek złota jest o wiele mniejszy niż rynek walutowy, a więc gdybym handlował tym kruszcem, w pierwszej kolejności zwracałbym uwagę na kurs dolara, a nie odwrotnie. Związek między tymi aktywami może być przykładem *korelacji asymetrycznej*, w której osłabiający się dolar wywołuje wzrosty na złocie, ale spadające złoto nie ma większego przełożenia na wzrost wartości dolara; za to mocny wzrost wartości USD powoduje ponadprzeciętne spadki na złocie.

Złotem można handlować w powiązaniu z innymi głównymi walutami (np. w parach XAU/EUR, XAU/GBP albo XAU/JPY), co umożliwia bardziej bezpośrednie wykorzystanie potencjalnych silnych stron albo słabości danego aktywa.

Pomimo manii, jaka w ostatnich latach rozpętała się wokół złota, kruszec ten nie ma żadnych czarodziejskich właściwości, które sprawiłyby, że jego wartość będzie stale rosła. Zawsze należy traktować złoto jako aktywo, jakim jest w rzeczywistości: spekulacyjny surowiec, którego wartość może rosnąć albo spadać w oparciu o aktualny popyt i podaż. Jeśli chodzi o traktowanie złota jako zabezpieczenia przed inflacją, to aby jego dzisiejsza cena, skorygowana o inflację, odzwierciedlała szczyt z lat 1980 – 1981, musiałaby ona wynosić 2200 USD za uncję. To zaś oznacza, że jeśli posiadałbyś do dziś złoto zakupione w tamtym okresie, jego realna wartość spadłaby względem dolara.

Ropa naftowa

Rynek ropy naftowej jest największym z globalnych rynków surowcowych, a zarazem bardzo wrażliwym. To oznacza, że nawet drobne załamania w dostawach mogą spowodować znaczny skok cen ropy, zaś nadwyżki magazynowe (wielkość zapasów jest podawana tygodniowo) mogą doprowadzić do szybkiego spadku cen. Zawirowania z wydobyciem ropy, do jakich doszło na Środkowym Wschodzie i w Północnej Afryce na początku 2011 roku, wywołały gwałtowny wzrost cen tego surowca, który potem był raptownie korygowany, w miarę jak temperatura konfliktu w rejonie spadała. Popyt na ropę jest też dobrym wskaźnikiem globalnego rozwoju gospodarczego — korzystne perspektywy mogą wywołać wzrost cen ropy i na odwrót.

Ropa jest zwykle wyceniana w USD, ceny tego surowca mają więc tendencję do negatywnej korelacji z dolarem. Jest to widoczne zwłaszcza w przypadku spadku wartości amerykańskiej waluty. Ale prawdziwym powodem ujemnego sprzężenia między ropą a dolarem jest fakt, iż bliskowschodni producenci ropy rozliczają się za surowiec w USD, zaś import w tych krajach odbywa się głównie w euro. Gdy dolar słabnie, ich siła nabywcza w euro maleje, aby skompensować ten spadek, podnoszą więc długoterminowe ceny surowca.

Waluty innych krajów będących producentami ropy naftowej, takich jak Kanada i Norwegia, mają tendencję do wzrostu wraz z cenami ropy. Przemawia za tym potencjalnie korzystny wpływ takich zmian na krajową gospodarkę, ale nie ma gwarancji, że rzeczywiście tak się stanie.

Najlepiej traktować ropę jako czynnik inflacyjny. Im wyższa jest cena ropy, tym bardziej prawdopodobne są wyższy poziom inflacji i spowolnienie gospodarki. Im niższa cena ropy, tym na ogół mniejsza szansa na wzrost inflacji (choć nie zawsze). Jako że gospodarka USA jest bardzo uzależniona od cen źródeł energii, a szczególnie ropy naftowej, która jest w dużej części podstawowym dobrem konsumpcyjnym, kraj ten zazwyczaj najwięcej traci na wzroście cen tego surowca (i najwięcej zyskuje, gdy jego cena jest niska). Zazwyczaj uwzględniam zmiany cen ropy w prognozach dotyczących poziomu inflacji i wzrostu gospodarczego, a potem na tej podstawie wyciągam wnioski na temat kursu dolara. Podsumowując, cena ropy jest tylko jednym z wielu czynników wpływających na sytuację na rynku walutowym.

Giełdy papierów wartościowych

Akcje są aktywami typowymi dla mikroekonomii. Ich wartość wzrasta lub spada w zależności od wyników finansowych poszczególnych przedsiębiorstw oraz perspektyw ich rozwoju. Z kolei waluty są aktywami, które można nazwać makroekonomicznymi, a ich cena odzwierciedla zmiany w szerszym ujęciu ekonomicznym i politycznym. Biorąc to pod uwagę, nie ma żadnych podstaw, żeby uznać, iż giełda wpływa na rynek walutowy i odwrotnie.

W ostatnich latach sentyment rynkowy (patrz „Apetyt na ryzyko?” wcześniej w tym rozdziale) zaczął odgrywać na światowych rynkach większą rolę i ma coraz istotniejszy wpływ na wszystkie klasy aktywów — od akcji i surowców do walut i metali szlachetnych.

Ścieżki akcji i walut na ogół przecinają się na dwa sposoby. Gdy apetyt na ryzyko rośnie, akcje i ryzykowne waluty przejawiają tendencję wzrostową, zaś bezpieczne aktywa, w rodzaju obligacji rządowych oraz walut takich jak USD i JPY, słabną. Dobrym przykładem jest strategia *carry trade*, polegająca na kupowaniu walut o potencjalnie większej stopie zwrotu i sprzedawaniu walut mniej dochodowych — na przykład zajmowanie długiej pozycji na parze AUD/JPY. Dopóki utrzymuje się pozytywny sentyment rynkowy, kurs akcji oraz par typu carry trade rośnie. Ale gdy pojawiają się złe wieści i apetyt na ryzyko inwestorów gwałtownie się obniża, akcje i pary carry trade spadają, a na USD i JPY mogą się pojawić wzrosty spowodowane zajmowaniem pozycji krótkich (wtedy kurs pary USD/JPY zwykle idzie w dół).

Drugi punkt styku między akcjami a rynkiem FX jest bardziej uzależniony od wartości dolara. Na spadku USD zwykle korzystają akcje amerykańskie, bo słabnięcie krajowej waluty względem zagranicy przekłada się na wzrost zysków globalnych korporacji z siedzibą w USA. Akcje mogą zyskiwać także w przypadku osłabienia USD wynikającego z perspektywy *łagodzenia* polityki monetarnej przez FED, oznacza to bowiem dostęp do tańszego pieniądza. Zarazem akcje spoza amerykańskiego rynku mogą się stać bardziej interesujące dla inwestorów z USA ze względu na relatywny do dolara wzrost wartości innych walut.

Ale jeśli „gołębia” polityka monetarna FED wynika z pogarszających się perspektyw ekonomicznych w USA, to sentyment rynkowy może się pogorszyć, na tym zaś skorzysta dolar: akcje i surowce są sprzedawane, a krótkie pozycje na USD wykupywane. Jak widać, okoliczności mają istotny wpływ na zachowanie rynków akcji i walut.

Obligacje

Intuicja podpowiada, że rynek obligacji i innych instrumentów o stałym dochodzie wydaje się mieć naturalne powiązania z rynkiem walutowym, ponieważ łączą je oczekiwania co do wysokości stopy procentowej. Niemniej krótkoterminowa dynamika popytu i podaży utrudnia zbudowanie trwalszych związków, których istnienie można by było udowodnić. Czasami Forex reaguje pierwszy — szybciej niż rynek obligacji. Zdarza się też, że to ten drugi rynek lepiej odzwierciedla oczekiwania inwestorów co do stopy procentowej, a rynek walutowy stara się tylko nadążyć za zmianami nastrojów.

Podsumowując, gracz na rynku walutowym musi się pilnie przyglądać zmianom oprocentowania obligacji rządowych w krajach głównych walut, tak by monitorować nastroje inwestorów. Zmiany w *spreadzie rentowności*, czyli różnicy między oprocentowaniem obligacji dwóch krajów, mają znaczny wpływ na rynki walutowe. (Więcej informacji o rentownościach i walutach znajdziesz w rozdziale 5.)

Obligacje rządowe Stanów Zjednoczonych wykazują silną dodatnią korelację z trendem pary USD/JPY. Japońscy menedżerowie aktywów zakumulowali potężne ilości amerykańskiego długu i muszą aktywnie zabezpieczać ryzyko walutowe. Gdy rentowność obligacji rośnie, ich ceny spadają, a wraz z nimi spada wartość długu w USD, przez co japońscy zarządzający muszą skupić dolary, które sprzedali wcześniej. Do odwrotnej sytuacji dochodzi, gdy rentowności amerykańskich papierów dłużnych spadają, a ich ceny rosną. W rezultacie kurs pary USD/JPY często jest zbieżny z kursem rentowności obligacji USA. (Więcej o handlu na parze USD/JPY przeczytasz w rozdziale 8.)

Realistyczna interpretacja wyników

Przeprowadzanie operacji finansowych na rachunku demonstracyjnym jest XXI-wieczną formą testowej „spekulacji” na kartkach papieru. Dawniej ktoś, kto chciał sprawdzić, jak poradzi sobie z grą na rynku, notował wszystkie transakcje i kursy na papierze, a potem analizował je na podstawie rzeczywistych kursów, nie ryzykując przy tym żadnych pieniędzy, ponieważ za papierowymi notatkami nie szły żadne kwoty. Rachunki demonstracyjne to dopracowana i bardziej kompletna forma takich pierwszych rozwiązań testowych. Klikasz i dokonujesz transakcji, a rejestrowanie zmian na rachunku zostawiasz oprogramowaniu dostawcy.

Niezależnie od tego, czy dokonujesz transakcji za pośrednictwem rachunku testowego, czy też notujesz wszystkie potencjalne posunięcia na marginesach dzienników z kursami, pamiętaj, że wynik Twoich działań nie przybiera formy realnych pieniędzy.

Pomyśl — jeśli wspólnie z kumplem obstawiliście jakiś mecz dla zabawy, to pewnie nawet nie przejdziesz się specjalnie, jeśli wygrasz albo przegrasz. Być może nawet nie będziesz oglądać samego wydarzenia sportowego. Jednak jeśli postawisz na któryś zespół kilkaset złotych, zapewne nikt i nic nie odwrwie Cię od telewizora, będziesz oglądać cały mecz, cieszyć się i smucić w zależności od przebiegu wydarzeń. Na czym polega różnica? Gdy ryzykujesz prawdziwymi, należącymi do Ciebie pieniędzmi, w grę wchodzi duże emocje.

Rachunki demonstracyjne są świetnym sposobem przetestowania zachowań rynku walutowego, przyjrzenia mu się z bardzo bliska. To także wspaniały sposób sprawdzenia, jak w praktyce działają narzędzia brokerskie, oraz przetestowania funkcjonalności oprogramowania transakcyjnego platformy brokera. Niemniej jednak nie ryzykując prawdziwych pieniędzy, nie da się symulować emocji towarzyszących grze.

Zaczynamy przygodę z rachunkiem demonstracyjnym

Dla osób, które dotąd nie miały żadnych doświadczeń z rynkiem walutowym, najlepszym sposobem poszerzenia wiedzy jest skorzystanie z możliwości otwarcia *rachunku demonstracyjnego* na platformie jednego z głównych brokerów foreksowych. Domy maklerskie udostępniają wersje testowe prawdziwych rachunków po to, żeby każdy mógł sprawdzić w praktyce, na czym polega spekulacja na rynku walutowym w czasie rzeczywistym. Pieniądże, jakimi dysponujemy w takim przypadku, są oczywiście tylko wirtualne, ale dzięki temu niczym nie ryzykując, możemy nabrać sporo doświadczenia.

Rachunki testowe pozwalają śledzić zmieniające się z minuty na minutę ceny par walut. Dzięki temu na własne oczy przekonasz się, jak w zależności od pory dnia zmieniają się obroty na rynku i jak zachowują się poszczególne pary. Warto zwrócić uwagę na to, jak rynki reagują na ważne wydarzenia ekonomiczne i polityczne. Te doświadczenia mogą się okazać naprawdę nieocenione.

Poza zwykłą obserwacją kursów walut posiadacz rachunku testowego może także:

- ✓ Zlecać transakcje kupna/sprzedży bez obawy o utratę prawdziwych pieniędzy.
- ✓ Poeksperymentować z różnymi strategiami gry, by sprawdzić ich skuteczność.
- ✓ Zdobyć doświadczenie dotyczące zlecenia określonych operacji, w tym m.in. zarządzania otwartymi pozycjami.

- ✓ Lepiej zrozumieć dzięki praktyce, na czym polega dokonywanie transakcji spekulacyjnych za pomocą środków pożyczonych od brokera (operacja określana terminem *margin trading*) oraz na czym polega mechanizm dźwigni finansowej.
- ✓ Nabrać doświadczenia w ocenie danych, wykresów i wskaźników analizy technicznej.

Moim zdaniem korzystanie z rachunku demonstracyjnego w czasie lektury tej książki jest bardzo dobrym pomysłem, ponieważ pozwala od razu w praktyce wypróbować idee i pomysły, o których czytasz. Jeśli obraz wart jest tysiąca słów, to dobra platforma testowa z możliwością bieżącego monitorowania zmian kursów i narzędziami analizy technicznej ma co najmniej wartość książki. Chociaż wydaje mi się, że dobrze radzę sobie z przekazywaniem wiedzy na temat sposobu działania rynków walutowych, to nic nie zastąpi możliwości rzeczywistego sprawdzenia, jak działa cały system.

Zalecam otwarcie rachunku testowego u kilku różnych brokerów, ponieważ aplikacje te różnią się funkcjonalnością, a każda platforma transakcyjna ma swoje wady i zalety. Co więcej, różni brokerzy mają różne regulaminy, oferują różne pakiety analityczne i różne analizy techniczne. Wypróbuj także, jak sprawdzają się wsparcie techniczne i obsługa klienta.

Skorowidz

A

ADP, 149
ADX, 263, 279
aktualizacja
 planu gry, 360
 poziomów zleceń, 364
 rejestrów transakcji, 375
aktywa
 bezpieczne, 117
 ryzykowne, 117
aktywacja zlecenia, 314, 315
aktywny handel, 28
alarmy cenowe, 356
algorytmy handlowe, 230
alternatywne scenariusze, 135
analiza
 danych historycznych, 146
 danych rynkowych, 267
 fundamentalna, 130, 220, 393
 matematyczna, 31
 rynkowa, 219
 strategii handlu, 316
 techniczna, 31, 130, 203, 220, 237, 381
 badania impetu, 240, 258, 282
 badania trendu, 31, 240, 279
 dywergencja pomiędzy ceną i impetem, 259
 formy, 239
 identyfikacja poziomów wsparcia i oporu, 240
 identyfikacja trendu, 262
 kontynuacja, 242
 linii trendu, 245
 margines błędu, 175, 190
 na parach z PLN, 213
 nauka, 257
 opór, 240
 oscylatory, 258, 260
 planowanie transakcji, 268
 potwierdzenie, 242

przełamania
 długoterminowych poziomów wsparcia lub oporu, 242
przełamania
 krótkoterminowych poziomów wsparcia lub oporu, 242
rozpoznawanie wzorców, 240
średnie kroczące, 262
testy długoterminowych poziomów wsparcia lub oporu, 242
testy krótkoterminowych poziomów wsparcia lub oporu, 242
wskaźniki identyfikacji trendu, 262
wsparcie, 240
wykresy, 238, 243
wykupienie, 259
wyprzedanie, 259
zbieżność średnich kroczących, 261
animatorzy rynków, 56
apetyt na ryzyko, 33, 47, 116
ask, 81
aspekty psychologiczne, 327, 367
AUD/JPY, 197, 208
AUD/USD, 69, 193, 197, 200
 raporty, 199
 ruchy cen, 201
aukcje
 długu, 114
 obligacji rządowych, 159
aussie, 197
Australia
 raporty, 162, 199
Australijski Bank Rezerw, 197
automatyczne zlecenia stop-loss, 84
azjatyckie rynki walutowe, 42

B

backing and filling, 172
badania
 nastrojów IFO, 160
 ZEW, 160
bank centralny, 63, 102, 120
Bank for International Settlements, 65
Bank of Japan, BOJ, 177
Bank Rezerw Nowej Zelandii, 199
Bank Rozrachunków Międzynarodowych, 39, 65
basis point, 75
bazowe stopy procentowe, 100
bessa, 249
beżowa księga FED, 155
bid, 81, 313, 353
bid/cover ratio, 114
bilans handlowy, 158, 161
bipa, 75
BIS, 39, 65, 170
Bloomberg, 123
błędy początkujących traderów, 385
bps, 75
brak
 ustawiania zleceń obronnych, 328
 wiary, 327
BRL, 209
broker, 90, 320
 ryzyko finansowe, 321
Buy, 352
buy-stop, 294

C

carry trade, 197, 206, 208, 228
cash market, 54
CCI, Consumer Confidence Index, 150
CDS, credit default swaps, 114, 159
cel inflacyjny, 118

- cena, 167
- bid, 313
 - offer, 313
 - ropy, 359
 - srebra, 359
 - złota, 359
- CFTC, Commodity Futures Trading Commission, 61, 322
- Chicago Mercantile Exchange, 46
- chicagowski indeks PMI, 154
- Chikou span, 264
- Chiny
 - raporty, 163
- cienie, 244
- click & deal, 352
- CME, 46
- commodity currencies, 193
- contingent orders, 89
- copy, 204
- CPI, 142, 147, 157
- cross-currency pair, 69
- crossy, 69, 71, 205
 - z euro, 70
 - z funtem szterlingiem, 70
 - z jenem, 70
- CTA, Commodity Trading Advisor, 61, 116
- cykle
 - wzrostu gospodarczego, 227
 - zmian stóp procentowych, 227
- czas
 - gry, 33
 - trwania przełamania, 351
- częstotliwość zmian cen, 240
- częściowe zlecenie realizacji zysku, 86, 369
- CZK, 209
- czynniki
 - fundamentalne, 30
 - inflacyjne, 49
- D**
- dane, 121
 - fundamentalne, 141
 - gospodarcze, 124, 142, 388
 - historyczne, 146
 - makroekonomiczne, 136, 202, 226
 - poruszające rynek, 148
- data
 - miss, 134
 - podwójnego walutowania, 79
 - rozliczenia, 76
 - waluty, 78, 79
- day-traderzy, 63
- day-trading, 221
- decyzje banków, 119
- deficyt, 113
 - budżetowy, 159
 - handlowy, 145, 158
 - o charakterze strukturalnym, 227
 - sektora finansów publicznych, 145
- definiowanie poziomów realizacji zysku, 319
- deflacja, 99
- depozyt, 76, 307
- deprecjacja, 106
- dewaaluacja, 106
- discretionary trading funds, 62
- dług, 113
- dług publiczny, 159
- długoterminowy handel, 226
- DMI, Directional Movement Indicator, 263, 279
- dni świąteczne, 79
- dochodowość amerykańskich obligacji skarbowych, 359
- dochody do dyspozycji, 152
- dochód, 151
- doji, 252, 284, 345
- dokonywanie transakcji, 83
 - handel internetowy, 83
 - transakcje telefoniczne, 84
- Dolan Brian, 15
- dolar
 - amerykański, USD, 29, 68
 - australijski, AUD, 197
 - kanadyjski, CAD, 194, 198
 - nowozelandzki, NZD, 198
- dołki, 274
- dostosowanie strategii skalpowania, 222
- drzewiec, 250
- duże zlecenia rynkowe, 125
- dynamiczne
 - definiowanie poziomów, 319
 - zarządzanie poziomami, 320
- dynamika rynku, 310
- dyscyplina gry, 231, 327
- dysparytet stóp procentowych, 77, 98
- dywergencja
 - hossy i bessy, 281
 - ceny i impetu, 259
- dywersyfikacja portfela aktywów rezerwowych, 64
- działalność handlowa, 28
- dzienne ruchy cen, 224
- dźwignia, leverage, 30, 73, 306, 387, 392
- E**
- EA, Expert Advisors, 229
- EBC, Europejski Bank Centralny, 108, 171
- egzekucja natychmiastowa, 82
- ekonomia, 142
- ekspansywna polityka monetarna, 100
- elastyczność, 380
- Elder Alexander, 398
- elektroniczne narzędzia transakcyjne, 84
- emocje, 232
- EOD, 354
- EUR/CHF, 44, 208, 209
- EUR/GBP, 44, 208, 209
- EUR/JPY, 208
- EUR/PLN, 209
 - analiza techniczna, 213
 - raporty z danymi ekonomicznymi, 211
 - transakcje, 210, 212
 - wydarzenia, 211
- EUR/USD, 53, 69, 168, 174
 - backing and filling, 172
 - handel, 168
 - handel tick-by-tick, 171
 - luki cenowe, 171
 - margin błędów analizy technicznej, 175
 - oscylacja kursu, 175
 - płynność, 169
 - raporty z danymi ekonomicznymi, 170
 - testowanie poziomów technicznych, 173
 - transakcje, 169
- Euroland, 44, 168
- execution traders, 56
- F**
- falszywe przełamanie kursu, 189, 350
- FCM, 322
- FED, 111, 155
- fixing, 58
 - kursu walut, 46
- flagi, 249
- flat, 72, 80
- flow traders, 56
- FOMC, 105, 156
- foreign exchange, 37
- Forex, 19, 27, 37, 53
- formacja, 247

- flaga typowa dla rynku byka/hossa, 249
 flaga typowa dla rynku niedźwiedzia, 249
 głowa i ramiona, 248
 gwiazda doji, 252
 harmoniczna, 296
 konsolidacja, 247
 kontynuacja, 247, 252
 młot, 253
 objęcie bessy, 255
 objęcie hossy, 255
 odwrócenie, 247, 252
 odwrócona głowa i ramiona, 248
 ORGR, 273
 podwójne dno, 247
 podwójny szczyt, 247
 spadająca gwiazda, 253
 symetryczna, 277
 szczytce, 255
 szpulki, 254
 świecowa, 252
 trójkąty, 250
 trójkąty prostokątne zniżkujące, 251
 trójkąty prostokątne wyżkujące, 251
 trójkąty równoramienne, 250
 V, 189
 wykresy świecowe, 283
 XABCD, 297
 zniesienia Fibonacciego, 256
 forward, 58
 forward traders, 56
 Frost Alfred J., 396
 fundusze
 CTA, 61
 hedgingowe, 57, 61
 lewarowane, 61
 stosujące strategie uznaniowe, 62
 fuzyje, 60
 FX, 37
 fx swap, 39
- G**
- G20, 65
 G7, 65
 gamma trading, 59
 GBP/USD, 43, 69, 173, 183, 188, 208, 299
 dane fundamentalne, 184
 handel, 189
 margines błędu, 190
 raporty o stanie gospodarki, 185
 ruchy cen, 184
 transakcje, 184
 GDP, gross domestic product, 128
 geopolityka, 115, 130
 GfK, 160
 giełdy papierów wartościowych, 49
 global-macro funds, 62
 głowa i ramiona, 248
 gołąb, 105, 133
 gra
 defensywna, 389
 długoterminowa, 226
 krótkoterminowa, 221
 na bazie formacji wykresów świecowych, 283
 na crossach, 205
 na powtórnych testach poziomów przełamania, 350
 na prognozach, 133
 na reakcjach rynku, 135
 pod payrolls, 136
 średnioterminowa, 224
 z wykorzystaniem dywergencji, 281
 gracze, 53, 218
 długoterminowi, 371, 375
 krótkoterminowi, 371, 375
 średnioterminowi, 375
 na rynku walutowym, 57, 63
 grupa
 G10, 191
 G20, 65
 G7, 65
 GTC, 354
 gwiazda doji, 252
- H**
- half a yard, 205
 handel
 internetowy, 83
 między bankami, 54
 na parze GBP/USD, 189
 na parze USD/CHF, 186, 189
 na parze USD/JPY, 176, 182
 oparty na stop-lossach, 382
 tick-by-tick, 171
 walutą, 27
 według planu, 379
 hazard, 28
 headline, 147
 hedge funds, 57
 hedgers, 57
 hedging, 57
 opcji walutowych, 59
 ratio, 46
 hit bids, 55
 hitting the bids, 172
 Horner Raghee, 397
 hossa, 249
 housing starts, 153
 HUF, 209
- I**
- Ichimoku, 276
 Ichimoku Kinko Hyo, 263
 identyfikacja
 czynników makro, 227
 momentów wejścia na rynek, 318
 posunięć, 374
 poziomów wsparcia i oporu, 240
 prawdopodobnych poziomów przełamania, 348
 trendu, 262
 if/then, 89
 if/then stop-loss, 89
 IFO, 160
 IMF, 64
 IMM, 46
 impet, momentum, 258, 279
 indeks
 ANZ, 163
 cen wydatków
 konsumpcyjnych, 157
 dolara amerykańskiego, 46
 Ivey, 162
 nastrojów wśród przedsiębiorców, 162
 PMI, 160, 164
 produkcyjny regionalnego okręgu FED z Richmond, 155
 stanu Nowy Jork, 155
 Takan, 161
 VIX, 117
 inflacja, 49, 99, 128, 145
 konsumencka, 157
 wskaźniki, 156
 informacje, 30, 121
 źródła, 122
 instrumenty CDS, 114, 159
 Instytut Zarządzania Podażą, 154
 International Monetary Fund, 64
 International Monetary Market, 46
 interwał transakcji, 344
 interwencja
 banku centralnego, 110
 dwustronna, 111
 jednostronna, 111
 na rynku walutowym, 110

interwencja
 werbalna, 110
 wielostronna, 111
 wspólna, 111
 IRD, interest rate differential, 77
 ISM, Institute for Supply
 Management, 134, 150, 154

J

Japonia
 raporty, 161
 jastrząb, 105, 133
 jawboning, 110
 jednoczesne wykorzystywanie
 analiz, 287
 jobbing, 222
 JPY, 208

K

kalendź wydarzeń, 124
 Kanada
 raporty, 162
 kanały cenowe, 277
 kapitał
 obciążony ryzykiem, 219
 spekulacyjny, risk capital, 30
 kasowanie zysków, 328
 Kiwi, 199
 kluczowe godziny, 45
 knoty, 244
 komunikaty dotyczące polityki
 monetarnej, 104
 kondycja giełd, 117
 koniunktura na rynku
 nieruchomości, 153
 konsekwencje wydarzeń, 380
 konsensus oczekiwań rynkowych, 133
 konsolidacja, 247, 275
 konsument, 144
 konsumpcja indywidualna, 144
 kontrakty forward, 58
 kontrola zysków, 331
 kontynuacja, 242, 247
 korona
 duńska, DKK, 204
 norweska, NOK, 198, 204
 szwedzka, SEK, 203
 korpus, 244
 świecy, 244
 koszt
 alternatywny, 344
 carry trade, 228
 utraconych możliwości, 344

kosztowna nauczka, 235
 krosy, 193
 krótkoterminowe transakcje, 221
 kupno
 online, 352
 pary walutowej, 81
 po bieżącej cenie, 342
 kursy
 ask, 81
 bid, 81
 kursy
 par walutowych, 81
 walut, 30
 czynniki fundamentalne, 30
 technikalnia, 31

L

labor differential, 150
 Lefèvre Edwin, 397
 lewarowanie, 306
 liczba zatrudnionych, 149
 likwidacja pozycji, 73
 linia
 ADX, 263
 linia
 Kijun-Sen, 264
 Tenkan-Sen, 264
 trendu, 245, 361, 273
 loonic, 194
 luki cenowe, 41, 171, 308
 luzowanie ilościowe, QE, 102

Ł

łagodzenie polityki monetarnej,
 100, 101

M

MACD, Moving Average
 Convergence/Divergence, 261,
 279
 MAN Financial, 38
 margin
 call, 73
 trading, 52
 market makers, 56
 MarketWatch, 123
 mark-to-market, 74
 mechanizm dźwigni, 29
 Międzynarodowy Fundusz
 Walutowy, 64
 młot, 253
 modele
 biznesowe firm brokerskich, 320
 systematyczne, 131

modyfikacja planu gry, 363
 moment wejścia na rynek, 318
 momentum trading, 224
 monitorowanie
 kursów, 110
 nowych danych, 357
 rynku po otwarciu pozycji, 356
 zmian kursów EUR/JPY, 182
 Moving Average
 Convergence/Divergence, 261
 MTM, 74
 Murphy John, 395
 MXN, 209

N

nadwyżka
 handlowa, 145, 158
 o charakterze strukturalnym, 227
 nagłe odwrócenie trendu, 181
 nakłady inwestycyjne, 144
 NAR, National Association
 of Realtors, 153
 NASD, 322
 nastroje
 klientów, 163
 konsumentów, 151
 nawyki skutecznych traderów, 379
 NFA, 322
 NFP, non-farm payrolls, 135, 143
 niebezpieczne nawyki, 376
 Nison Steve, 396
 niższy
 dołek, Lower Low, 274
 szczyt, Lower High, 274
 nokkie, 204
 nominalne stopy procentowe, 98
 nondealing desk model, 321
 notowania jena, 178
 Nowa Zelandia
 raporty, 163, 200
 nowe
 dane, 357
 informacje, 388
 NZD/JPY, 208
 NZD/USD, 69, 193, 199
 przebieg transakcji, 200
 raporty, 200
 ruchy cen, 201

O

objęcia, 255
 obliczanie
 depozytu, 76
 P&L, 72

zysku i straty, 74
 pips, 74
 obligacje, 50
 obrona przed fałszywym
 przełamaniem, 350
 obserwacja
 kursów walut, 51
 rynków, 383
 rynków finansowych, 358
 siły trendu, 280
 obsługa zleceń, 90
 ocena
 efektów transakcji, 367
 planu gry, 374
 raportów gospodarczych, 146
 strategii gry, 374
 wskaźników strukturalnych, 129
 ochrona zysków, 311, 365, 382
 OCO, one-cancels-the-other, 88,
 341
 oczekiwania, 132, 389
 konsensusu, 133
 wobec stóp procentowych, 97
 wzrostu, 127
 odczytanie rytmu gry, 222
 odwrócenie trendu, 134, 247
 odwrócona głowa i ramiona, 248
 offer, 81, 313, 353
 ogony, 244
 ograniczanie liczby par, 382
 opcje, 131
 walutowe, 45, 58, 59
 operacje walutowe na własny
 rachunek, 55
 opór, 240, 242
 opóźnienia, 353
 opracowanie planu gry, 317
 options traders, 56
 oscylacja kursu, 175
 oscylator stochastyczny, 261
 USD/PLN, 300
 oscylatory, 258, 260
 OTC, over-the-counter, 55
 OTM, 59
 otwarcie
 pozycji, 191, 282, 341, 355
 tygodnia rynkowego, 41
 out of the money, 59
 outright forward, 39
 overleveraging, 387
 overtrading, 387, 392

P

P&L, 72, 360
 P/L, 72
 panel zleceń, 81, 82
 parametry rachunku, 344
 pary
 dolarowe, 69, 193
 krzyżowe, 193, 205, 292
 AUD/JPY, 208
 dolar amerykański, 206
 EUR/CHF, 208, 209
 EUR/GBP, 208, 209
 EUR/JPY, 208
 NZD/JPY, 208
 transakcje, 206
 USD/JPY, 208
 z euro, 208
 z jenem, 208
 zalety, 206
 walutowe, 68, 167, 193
 AUD/JPY, 197
 AUD/USD, 193, 197
 EUR/PLN, 209
 EUR/USD, 168, 171, 174
 GBP/USD, 173, 183
 NZD/USD, 193, 199
 pary krzyżowe, 69
 polski złoty, 209
 USD/CAD, 193, 194
 USD/CHF, 173, 186
 USD/JPY, 176
 USD/PLN, 209
 zmienność, 310
 pay offers, 55
 payrolls, 136
 PCE, 157
 percentage in point, 75
 perspektywa czasowa, 97
 pips, 74, 176, 184, 186
 piramidowanie pozycji, 343
 PKB, 113, 128, 145, 157
 plan
 awaryjny, 322
 działań, 32
 planowanie gry, 33
 styl gry, 33
 wykonanie planu, 34
 gry, 33, 231, 392
 aktualizacja, 360
 elementy, 231
 modyfikacje, 363
 poziom ryzyka, 317
 planowanie transakcji, 267
 analiza danych rynkowych, 267

analiza techniczna, 268
 formacje symetryczne, 277
 kanały cenowe, 277
 linie trendu, 273
 rozpoznawanie poziomów
 wsparcia i oporu, 272
 plasowanie zleceń, 312
 oczekujących, 349
 typu stop-loss, 314
 PLN, 209
 płynność, 40, 308, 364
 pary EUR/USD, 170
 PMI, Purchasing Managers Index, 134
 początkujący trader, 385
 podaż pieniądza, 100
 podążający stop-loss, 312, 371
 podejście systemowe, 62
 podnoszenie poziomów realizacji
 zysku, 364
 podwójne dno, 247
 podwójny szczyt, 247
 pogłoski, 125
 pojedyncze dno, 182
 pokrycie
 krótkich, 44
 oferty, 114
 polityka
 pieniądza, 100
 kursowa, 227
 monetarna, 99
 akomodacyjna, 100
 komunikaty, 104
 luźna, 100
 oświadczenia, 103
 restrykcyjna, 100
 stymulacyjna, 100
 walutowa, 106
 stanowisko rządu, 106
 ponowne testowanie, 350
 poślizg stop-lossów, 311
 potwierdzenie, 242
 poważne nowe informacje, 364
 powiązanie zleceń z pozycją, 354
 poziom
 cenowy, 351
 depozytu, 189
 przełamania, 348, 351
 zatrudnienia, 129
 poziomy
 aktywacji zleceń, 313
 Ichimoku, 276
 limitów dla stop-lossów, 318
 oporu, 241
 różnych deficytów, 130
 wsparcia, 241

- pozycja
 - długa, 71
 - krótka, 29, 72, 362
 - otwierana na noc, 362
 - PPI, 157
 - preferowana para walut, 33
 - price
 - gap, 171
 - jump, 171
 - pricing
 - in, 133
 - out, 134
 - Pring Martin J., 396
 - proces
 - dyskontowania oczekiwań rynku, 361
 - transakcyjny, 326
 - produkcja przemysłowa, 155, 165
 - produkt krajowy brutto, 157
 - profit & loss, 72
 - prognozy, 133, 134
 - budżetu i deficytu, 159
 - dotyczące walut, 124
 - projekcje makroekonomiczne, 119
 - prop trading, 55
 - proprietary trading, 55
 - przebieg zarządzania pozycją, 374
 - przedłużanie czasu aktywności pozycji, 385
 - przedstawiciele banków centralnych, 102
 - przedziały konsolidacji, 275
 - przejęcia, 60
 - przelewarowanie, 387
 - przełamanie, 347, 362
 - czas trwania, 351
 - czas utrwalenia poziomu, 351
 - długoterminowe poziomy wsparcia lub oporu, 242
 - falszywe, 350
 - identyfikacja prawdopodobnych poziomów, 348
 - krótkoterminowe poziomy wsparcia lub oporu, 242
 - ponowne testowanie, 350
 - spekulowanie, 349
 - przenoszenie zleceń stop-loss, 387
 - przepływy o charakterze globalnym, 59
 - przeprowadzenie transakcji, 352
 - przesłanki handlu, 33
 - przetrzymanywanie strat, 328
 - przewidywanie, 135
 - alternatywnych scenariuszy, 135
 - konsekwencji wydarzeń, 380
 - poziomów limitów, 318
 - przygotowanie do tradingu, 380
 - puls rynku, 123
 - punkt
 - aktywacji zlecenia, 313
 - bazowy, 74
- Q**
- QE, quantitative easing, 102
- R**
- rachunek
 - bieżący bilansu płatniczego, 158
 - brokerski, 394
 - demonstracyjny, 51
 - testowy, 51
 - rachunki
 - demonstracyjne, 33
 - depozytowe, 73
 - range-bound market, 225
 - raporty, 141
 - ABC, 151
 - ADP, 149
 - dotyczące danych z Japonii, 179
 - dotyczące kondycji przedsiębiorstw, 154
 - dotyczące nastrojów konsumenckich, 151
 - dotyczące wydanych pozwoleń na budowę, 153
 - GfK, 161
 - gospodarcze, 146
 - inflacyjne, 119
 - ISM, 150, 154
 - międzynarodowe, 159
 - na temat międzynarodowego obrotu papierami wartościowymi, 162
 - na temat zakupów przedsiębiorstw, 154
 - NAR, 153
 - NFP, 143
 - o kondycji amerykańskiego rynku pracy, 149
 - o liczbie inwestycji budowlanych, 153
 - o sprzedaży detalicznej, 162
 - regionalne banków, 150
 - SPI, 162
 - strukturalne, 156
 - z rynku pracy, 148
 - ze sprzedaży domów, 153
- ratingi
 - długu publicznego, 159
 - kredytowe, 113- RBA, 162
- realizacja
 - planu, 339
 - zysku, 44, 368, 393
- realne stopy procentowe, 98
- redukcja pozycji, 189
- regionalne wskaźniki FED, 155
- rejestr transakcji, 375
- rentowność obligacji rządowych, 117, 159
- re-quoting, 84
- retoryka, 106
- Reuters, 123
- Rezerwa Federalna, FED, 47
- rezerwy walutowe, 64, 106
- risk
 - capital, 30
 - ratio, 335
 - risk-off, 116
 - risk-on, 116
 - roboczy dzień na rynkach walutowych, 41
- rolowanie, 76
 - czterodniowe, 79
 - jednodniowe, 78
 - stosowanie, 79
 - trzydniowe, 78
 - weekendowe, 78
- ropa naftowa, 49, 359
- rozliczenie transakcji, 78
- rozmiar pozycji, 316
- rozpoznawanie formacji na wykresie, 247
- poziomów wsparcia i oporu, 272
- wzorców, 240

rozwój, 113

równanie do rynku, 74

różnice stóp procentowych, 77, 97

RSI, Relative Strength Index, 261, 278

ruchy
 - cen, 40, 167
 - kursów walut, 95

rules-based trading systems, 62

rynek
 - byka, 249
 - Forex, 37
 - kasowy, 38, 54
 - międzybankowy, 53, 54
 - transakcje, 55
 - niedźwiedzia, 249
 - nieruchomości, 153
 - OTC, 55
 - pracy, 143, 148
 - spot, 54, 78

- walutowy, 27, 38, 47, 68
 - azjatycki, 42
 - czynniki fundamentalne, 30
 - europejski, 43
 - gracze, 53, 63
 - plan działań, 32, 33
 - północnoamerykański, 44
 - styl gry, 33
 - wykonanie planu, 34
 - rynki
 - akcji, 360
 - finansowe, 47
 - wschodzące, 165
 - rysowanie linii trendu, 245
 - ryzyko, 33, 47, 73, 116, 305
 - analiza strategii handlu, 316
 - broker, 321
 - geopolityczne, 115
 - kredytowe, 113
 - luka cenowa, 308, 310
 - luka weekendowa, 41
 - matematyka, 317
 - mechanizm dźwigni finansowej, 306
 - moment wejścia na rynek, 318
 - ochrona zysków, 311
 - otwarcia, 41
 - planowanie awaryjne, 322
 - plasowanie zleceń, 312
 - plynność, 308
 - poziom limitu stop-lossu, 318
 - poziom realizacji zysku, 319
 - rozmiar pozycji, 316
 - typowe, 393
 - wybór brokera, 320
 - wymagania dotyczące depozytu, 307
 - zawodna technika, 322
 - zmiennność, 308
 - zmiennność kursów, 309
 - rządy, 63
- S**
- saldo
 - bilansu handlowego, 145
 - rachunku depozytowego, 73
 - rachunku obrotów bieżących, 158
 - Saxo Bank, 38
 - SBN, 109
 - scalping, 222
 - Schwager Jack D., 397
 - SEC, 322
 - sektor
 - produkcyjny, 149
 - przedsiębiorstw, 144
 - usług, 154
 - wytwórczy, 154
 - sekwencje szczytów i dołków, 275
 - Sell, 352
 - sell-stop, 294
 - Senkou span A, B, 264
 - Shop Price Index, 162
 - short-covering reversal, 309
 - siła trendu, 279, 280
 - skalpowanie, 222
 - dostosowanie strategii do rynku walutowego, 222
 - składanie zleceń, 354
 - skokowe zmiany kursów, 309
 - skrącanie pozycji, 72
 - skuteczny trader, 379
 - slippage, 311
 - SNB, Schweizerische Nationalbank, 187
 - spekulanci, 56, 60
 - spekulowanie, 27
 - bez planu, 386
 - bez stop-lossów, 386
 - modele, 62
 - na podstawie analizy technicznej, 225
 - na podstawie bieżących kierunków zmian, 225
 - na podstawie istotnych wydarzeń i danych, 225
 - na podstawie własnej oceny, 225
 - na rynku walut, 39
 - na zniżkę, 29
 - przełamania, 347
 - przełamania ze zleceniami oczekującymi, 349
 - punkt po punkcie, 222
 - systemy, 62
 - SPI, 162
 - spot, 38
 - market, 54
 - spożycie indywidualne, 144
 - sprawdzanie zlecenia, 394
 - spread, 55, 69, 82, 159
 - rentowności obligacji, 114
 - stały, 320
 - zmienny, 320
 - sprzedaż, 67
 - detaliczna, 152
 - domów
 - na rynku pierwotnym, 153
 - na rynku wtórnym, 153
 - online, 352
 - pary walutowej, 81
 - po bieżącej cenie, 172, 342
 - square, 72
 - srebro, 359
 - stabilność, 129
 - finansowa, 112
 - Standard&Poor's 500, 211
 - Stany Zjednoczone
 - dane poruszające rynek, 148
 - raport o kondycji rynku pracy, 149
 - stocky, 203
 - stop-loss, 76, 81, 289, 311, 328, 365, 382, 391
 - stopa
 - bezrobocia, 149
 - procentowa, 76, 96
 - bazowa, 100
 - dysparytet, 98
 - nominalna, 98
 - oczekiwania wobec stóp procentowych, 97
 - realna, 98
 - rosnąca, 126
 - różnice w wysokości, 97
 - spadająca, 126
 - rezerwy obowiązkowej, 100
 - zwrotu z amerykańskich papierów skarbowych, 359
 - stosowanie rolowania, 79
 - stracona okazja, 235
 - strata, 72, 74, 76, 305, 332
 - chęć szybkiego odrabiania, 337
 - kontrolowanie, 332
 - minimalizowanie, 332
 - przedłużanie czasu aktywności pozycji, 385
 - uśrednianie, 336
 - zamknięcie pozycji, 368, 370
 - strategia
 - carry trade, 228
 - gry, 284
 - inwestycyjna, 327
 - krótkoterminowa, 224
 - skalpowania, 222
 - straty, 325, 332
 - strefa euro, 29, 69, 168
 - raporty, 160
 - styl gry, 33, 217, 218
 - analiza fundamentalna, 220
 - analiza rynkowa, 219
 - analiza techniczna, 220
 - carry trade, 228
 - day-trading, 221

styl gry
długoterminowy handel, 226
dyscyplina gry, 231
emocje, 232
gra średnioterminowa, 224
oczekiwania, 233
realistyczne scenariusze, 234
równoważenie ryzyka i nagrody, 234
spekulowanie punkt po punkcie, 222
transakcje uzupełniające główną pozycję, 227
źródła kapitału, 235

styl życia gracza, 218
subindeks cen ISM, 157
swap walutowy, 39
swing trading, 224
sygnały Ichimoku, 265
symbol, 81
system
DMI, 263
EA, 230
szczytce, 255
szczyty, 274
szceptanc liczby, 215
szpulki, 254
Szwajcarski Bank Narodowy, 109

Ś

śledzenie zmian na rynku, 356
średni
dzienny zakres zmian cen, 234
tygodniowy czas pracy, 149
średnia
godzinowa stawka
wynagrodzenia, 149
krocząca
prosta, 262
wykładnicza, 262
średnioterminowa gra na zmiany trendu, 224
środek wymiany handlowej, 29
świecice, 244, 252
cienie, 244
doji, 252., 284
knoty, 244
korpus, 244
ogony, 244

T

take-profit, 82, 86, 296, 328, 371
technikalia, 31
TED spread, 211

tematy
fundamentalne, 126
techniczne, 130
teoria fal Elliotta, 396
terminowa transakcja wymiany walutowej, 39
testowanie poziomów technicznych, 173
testy
długoterminowych poziomów wsparcia lub oporu, 242
historyczne, 231
krótkoterminowych poziomów wsparcia lub oporu, 242
tick-by-tick, 171
tolerancja ryzyka, 116
TradeBeat, 123
traderzy, 56, 146, *Patrz także* gracze trading
range, 225
uznaniowy, 62
w kanale oscylacji kursów, 381
stop, 88
transakcje, 83, 267, 352
na crossach, 193
na parach krzyżowych, 206
na parach walutowych z polskim złotym, 209
na parze EUR/PLN, 210
na parze EUR/USD, 169
na parze USD/CAD, 196
na parze USD/PLN, 210
na rynkach azjatyckich, 42
na rynkach europejskich, 43
na rynkach północnoamerykańskich, 44
na rynku kasowym, 38
na rynku międzybankowym, 55
ocena efektów, 367
outright forward, 39
poprawne przeprowadzanie, 352
rolowania, 79
swap, 39
telefoniczne, 84
typu spot, 39
USD/JPY, 176
uzupełniające główną pozycję, 227
w czasie rzeczywistym, 83
transparentność, 102
trend, 191, 225, 262, 289
długoterminowy, 227
obserwacja siły, 280
trendy przemysłowe, 161
trójkąty, 250

prostokątne zniżkujące, 251
prostokątne zwyżkujące, 251
równoramienne, 250
trzydniowe rolowanie, 78
tworzenie planu działań, 32

U

unikanie strat, 305, 326, 332
USD Index, 46
USD/CAD, 43, 69, 193, 194, 200
formacja harmoniczna, 296
przebieg transakcji, 200
raporty z danymi ekonomicznymi, 196
ruchy cen, 201
transakcje, 196
wydarzenia, 196
USD/CHF, 69, 173, 186, 188, 302
handel, 186, 189
margines błędu, 190
raporty ekonomiczne, 187
transakcje, 186
USD/JPY, 53, 69, 176, 208
handel, 176, 182
krótkotrwałe trendy, 180
monitorowanie zmian kursów, 182
notowania jena, 178
poziomy techniczne, 180
raporty dotyczące danych z Japonii, 179
transakcje, 176
zachowanie się kursu, 179
zdarzenia o charakterze politycznym, 178
USD/PLN, 209
analiza techniczna, 213
oscylator stochastyczny, 300
raporty z danymi ekonomicznymi, 211
transakcje, 210, 212
wydarzenia, 211
ustalanie kursu wymiany na fixingu, 46
punktów aktywacji zleceń, 313
zysku, 330
uśrednianie pozycji, 343–345
strat, 336

V

VIX, 211

W

walka z inflacją, 128
 walutowa para krzyżowa, 69
 waluty, 27, 96
 bazowe, 71, 176
 kurs, 30
 kwotowane, 71, 176
 ryzykowne, 47
 skandynawskie, 203
 surowcowe, 195
 środek wymiany handlowej, 29
 Ward Steve, 398
 wartość
 depozytu zabezpieczającego, 177
 P&L, 74
 warunki rynkowe, 388
 weekendowa luka cenowa, 41
 wiadomości z rynku, 121, 126
 widełki
 cenowe, 55, 82, 313
 kursowe, 90
 Wielka Brytania
 raporty, 161
 wielkość pozycji, 327
 wolumen, 81
 wskaźnik
 ABC, 151, 161
 ADX, 279
 CCI, 150
 cen konsumentów, 165
 cen towarów i usług konsumpcyjnych, 142, 157
 CPI, 147, 157
 DMI, 263, 279
 Ichimoku, 181
 ISM, 134, 154
 MACD, 279, 319
 nastrojów konsumenckich, 151
 NFP, 143
 PCE, 157
 PMI, 134
 PPI, 157
 RSI, 261
 ruchu kierunkowego, 263
 siły względnej, 261
 wskaźniki
 identyfikacji trendu, 262
 inflacyjne, 156
 konjunktury na rynku nieruchomości, 153
 regionalne Rezerwy Federalnej, 155
 ryнку pracy, 150
 stopy bezrobocia, 149

strukturalne, 129, 145
 trendu, 173, 240
 w wersji ogólnej, 147
 wyprzedzające, 188
 wzrostu, 145
 zaufania konsumentów
 Westpac, 162
 wsparcie, 240, 242
 współczynnik korelacji, 195
 wybicia, 171, 294
 wybory polityczne, 130
 wybór
 brokera, 320
 momentu wejścia, 282
 wyjścia z rynku, 372
 wychwytywanie właściwych
 dziennych ruchów cen, 224
 wydarzenia na świecie, 115
 wydatki osobiste, 144, 151
 wydłużanie pozycji, 71
 wygasające opcje, 45
 wyjście po najlepszej cenie, 373
 wyjście z rynku, 372
 wykorzystanie mocy
 produkcyjnych, 155
 wykres, 31, 238, 243
 1-godzinny
 EUR/USD, 272, 273
 GBP/USD, 277
 4-godzinny
 EUR/USD, 271, 282
 USD/CAD, 285, 286
 dzienny
 AUD/USD, 295, 296
 EUR/CHF, 294
 EUR/USD, 271
 GBP/USD, 299, 300
 NZD/USD, 336
 USD/CAD, 297, 298
 USD/PLN, 301
 godzinowy
 GBP/USD, 331
 Ichimoku, 263, 264
 słupkowy, 238, 243
 świecowy, 181, 243, 269, 283
 tygodniowy
 EUR/CHF, 293
 EUR/USD, 288, 289, 329
 GBP/JPY, 290–292
 USD/PLN, 301
 wykresy
 linie trendu, 245
 rozpoznawanie formacji, 247
 wykupienie, 259
 wymagania dotyczące depozytu, 307

wymiana handlowa, 29
 wyprzedanie, 259
 wyrównywanie pozycji, 72
 po fakcie, 372
 wysokość stóp procentowych, 103
 wyszukiwanie danych, 142
 wytyczanie kanałów cenowych, 277
 wyższy
 dołek, Higher Low, 274
 szczyt, Higher High, 274
 wzrost, 145
 gospodarczy, 113, 127

X

XABCD, 297
 X-Trade Brokers, 38

Z

zabezpieczenie, hedging, 57
 zabezpieczanie pozycji, 57
 handel międzynarodowy, 58
 zachowania traderów
 kasowanie zysków, 328
 przetrzymywanie strat, 328
 zachowanie osiągniętych zysków, 34
 zagadnienia geopolityczne, 130
 zainteresowanie
 opcjami, 131
 rynkowe, 40
 zajęcie krótkiej pozycji, 29
 zakup, 67
 zamknięcie pozycji, 35, 282, 367
 częściowa realizacja zysków, 369
 podążające stop-lossy, 371
 rynek kontraktów terminowych, 46
 ze stratą, 370
 zamówienia na dobra trwałego
 użytku, 152
 ZAR, 209
 zarządzanie
 aktywne pozycją, 355
 pozycją, 34
 rezerwami walutowymi, 64
 ryzykiem, 305, 391
 gra na rynkach walutowych, 315
 walutami
 instytucje, 107
 Japonia, 109
 Stany Zjednoczone, 108
 strefa euro, 108
 Szwajcaria, 109
 Wielka Brytania, 109

- zasada caveat emptor, 230
- zasady zarządzania ryzykiem, 391
- zaufanie konsumentów, 161
- zawarcie transakcji, 81
- zawodna technika, 322
- zbieranie pieniędzy ze stołu, 394
- zbyt szybko zamykanie pozycji, 385
- zdarzenia o charakterze
 - politycznym, 178
- zlecenia, 354
 - anulujące zlecenia, 88
 - GTC, 354
 - if/then, 89
 - if/then stop-loss, 89
 - niechciane, 354
 - niezależne od pozycji, 354
 - obronne, 328
 - OCO, 88, 89, 341
 - oczekujące, 85
 - ograniczenia straty, 87
 - podążające, 88
 - powiązane z pozycją, 354
 - przez telefon, 85
 - realizacji zysku, 86
 - sprawdzanie, 394
- stop, 312
- stop-loss, 84, 87, 91, 391
- take-profit, 86
- termin wygaśnięcia, 354
- warunkowe, 89
- z limitem, 312
- z limitem ceny, 86
- z limitem otwarcia, 362
- zlecenie
 - buy-stop, 294
 - sell-stop, 294
 - stop-loss, 289, 314, 365
 - take-profit, 296, 331
- złoto, 48, 359
- zmiana
 - ceny, 364
 - kursu, 93
 - linii trendu, 361
 - stóp procentowych, 101
 - warunków płynności, 308
- zmienność, 308, 344
 - kursów, 309
 - pary walutowej, 310, 351
 - rynku, 310
 - zniesienia Fibonacciego, 256, 276
- zrealizowane P&L, 74
- zysk, 72, 74, 76, 330
 - chronienie, 382
 - częściowa realizacja, 369
 - modyfikacja stop-lossów, 365
 - niezrealizowany, 74
 - podnoszenie poziomów realizacji, 364
 - regularna realizacja, 393
 - szybka realizacja, 368
 - zbyt szybko zamykanie pozycji, 385
 - zrealizowany, 74

Ź

- źródła
 - informacji, 123
 - informacji rynkowych, 122
 - kapitału, 235
 - wiadomości w czasie rzeczywistym, 124
 - wiedzy, 395

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

- 1. ZAREJESTRUJ SIĘ**
- 2. PREZENTUJ KSIĄŻKI**
- 3. ZBIERAJ PROWIZJĘ**

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

Bądź bystrzakiem, wygrywaj na Foreksie!

Forex jest jednym z najbardziej zmiennych rynków finansowych. Można tu szybko zarobić ogromne pieniądze, ale stracić całą fortunę można jeszcze szybciej. Mimo to rynek wymiany walut charakteryzuje się wyjątkowymi możliwościami inwestycyjnymi i rosnącym zainteresowaniem ze strony inwestorów indywidualnych. Płynność i dynamika rynków walutowych tworzą środowisko nowoczesnych inwestycji przy wykorzystaniu laptopa, tabletu czy smart-phone'a.

Aby osiągnąć sukces na Foreksie, trzeba poświęcić odrobinę czasu na przygotowanie: zebranie i przyswojenie odpowiedniej porcji wiedzy, przeanalizowanie swoich realnych możliwości i — wreszcie — opracowanie właściwej dla siebie strategii postępowania. Dzięki temu przystępnemu i interesującemu poradnikowi będziesz mógł rozpocząć swoją przygodę z rynkiem walutowym. Zaopatr się w odpowiednią wiedzę i inwestuj!

- **Cały świat to scena** — poznaj dogłębnie globalny rynek walutowy, jego zasięg i najważniejszych graczy.
- **Pieniądz wprawia w ruch rzeczywistość** — przyjrzyj się najważniejszym czynnikom wpływającym na kursy walut i dowiedz się, jak profesjonalnie interpretować dane oraz wydarzenia.
- **Przygotuj się do bitwy** — odkryj różne sposoby handlu i przed podjęciem jakichkolwiek działań opracuj konkretne strategie.
- **Naciśnij spust** — zajmij pozycję na rynku, zarządzaj transakcjami i dowiedz się, jak je zamknąć na najkorzystniejszych warunkach.

Brian Dolan jest traderem i analitykiem rynku Forex z ponad dwudziestoletnim stażem. Obecnie jako główny strateg ds. walut w serwisie FOREX.com opracowuje analizy fundamentalne i techniczne. Jest częstym komentatorem rynku walutowego w mediach biznesowych. Specjalizuje się w analizie rynków finansowych państw zrzeszonych w grupie G10. Jest autorem licznych artykułów na temat handlu walutami, zarządzania ryzykiem i analizy technicznej. Píše dla „Currency Trader”, „Active Trader”, „SFO Magazine” czy „Technical Analysis of Stocks & Commodities”.

Konsultacje i współpraca merytoryczna:
dr Przemysław Kwiecień — XTB Chief Economist
Adam Narczewski — XTB Regional Vice-Director
for Poland, Germany, Hungary, Romania
Małgorzata Nita — XTB Trading Coach
Marcin Sekuła — XTB Trading Coach

W książce znajdziesz:

- informacje o rynku walutowym i jego funkcjonowaniu
- listę czynników ekonomicznych, które wpływają na kursy walut
- skuteczne strategie inwestycji na Foreksie
- metody otwierania i zamykania transakcji na najkorzystniejszych warunkach
- charakterystykę głównych par walutowych
- metody planowania, przygotowania oraz realizacji inwestycji

PO ROZUM NA...

www.dlabystrzakow.pl

Zamówienia telefoniczne:

☎ 0 801 339900 📠 0 601 339900

septem
septem.pl

Sprawdź najnowsze promocje: <http://dlabystrzakow.pl/promocje>
Książki najchętniej czytane: <http://dlabystrzakow.pl/bestsellery>
Zamów informacje o nowościach: <http://dlabystrzakow.pl/nowosci>

Helton SA: ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice, tel.: 32 230 98 63
e-mail: rady@dlabystrzakow.pl <http://dlabystrzakow.pl>

Cena 49,00 zł

ISBN 978-83-283-0186-3

9 788328 301863